

Przedmiotowe Zasady Oceniania

z historii

Szkoły Podstawowej nr 10 im. Stefana Żeromskiego

w Koszalinie

(klasy IV, V, VI, VII, VIII)

Opracował: Krzysztof Joda

I.OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW

Na zajęciach z historii, historii i społeczeństwa (klasy IV - VIII) , uczeń jest oceniany w następujących obszarach:

- aktywność w czasie zajęć – gotowość do wykonywania ćwiczeń i zadań zaleconych do wykonania w trakcie zajęć przez nauczyciela, podejmowanie merytorycznej dyskusji itp.,
- stopień opanowania wiadomości i umiejętność posługiwania się nimi w czasie zajęć lekcyjnych
- wiadomości i umiejętności, których uczeń nabył w trakcie samodzielnego poszerzania wiedzy z zakresu historii i społeczeństwa poza szkołą (w przypadku gdy uczeń ubiega się o celującą ocenę roczną),
- stosowanie przez ucznia języka historycznego - terminów i pojęć w ramach przewidzianych przez program nauczania,
- przygotowanie do zajęć – posiadanie zeszytu, innych przyborów lub materiałów wymaganych przez nauczyciela itd.,
- stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych,
- udział w konkursach i turniejach historycznych organizowanych przez szkołę lub inne podmioty,
- samodzielne prace ucznia – prace domowe pisemne, referaty, prezentacje, programy itp.
 - a) umiejętność pracy w zespole – gotowość do pomocy innym, sposób komunikowania się w grupie.

I. Formy i częstotliwości oceniania aktywności uczniów.

Sprawdzian

1. Praca samodzielna ucznia na lekcji (45 min) w formie pisemnej obejmująca wiadomości i umiejętności dotyczące jednego działu (szeroki zakres i różnorodność zadań, oceny 1-6) lub praca sprawdzająca śródroczna (roczna)
2. Sprawdziany są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
3. Sprawdzian poprzedzona jest lekcją powtórzeniową, na której utrwalony jest zakres materiału.
4. Uczeń nieobecny na sprawdzianie musi ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie przekraczającym dwóch tygodni).
5. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną jest zobowiązany do poprawy pracy pisemnej w czasie i formie uzgodnionej z nauczycielem. Uczeń poprawia pracę tylko raz i do dziennika wpisywana jest poprawiona ocena. Jeżeli uczeń uzyskał taką sama lub niższą ocenę z poprawy nie jest ona uwzględniana.
6. Nauczyciel po sprawdzeniu sprawdzianu oddaje go uczniowi.
7. W klasach 4-5 sprawdzian oceniany jest co najmniej raz w ciągu okresu, a w klasach 6 -8– dwa razy.

Kartkówka

1. Samodzielna, pisemna praca ucznia na lekcji (15 min) obejmująca wiedzę i umiejętności z ostatniego tematu (oceny 1-5) lub sprawdzenie ostatniej pracy domowej.
2. Kartkówki nie muszą być zapowiadane i podlegają poprawie.
3. Po sprawdzeniu i ocenieniu są oddawane uczniom.
4. Częstotliwość według potrzeby- przynajmniej raz w okresie.

Odpowiedź ustna

1. Sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia w formie ustnej odpowiedzi – w zależności od potrzeb.
2. Termin odpowiedzi nie jest podawany do wiadomości ucznia.
3. Uczeń ma czas na zastanowienie się.
4. Odpowiedź ucznia trwa około 5-10 min
5. Uczniowie mogą oceniać odpowiedzi i uzasadniać swoje oceny.
6. Nauczyciel dokonuje ostatecznej oceny i ją uzasadnia
7. Oceny z odpowiedzi nie można poprawić.
8. Częstotliwość według potrzeby- przynajmniej raz w okresie.

Praca domowa

1. Praca ucznia wykonywana w domu.
2. Praca domowa jest obowiązkowa.
3. Uczeń nie otrzymuje oceny niedostatecznej, gdy przed lekcją zgłosił nauczycielowi, iż nie potrafił w domu sam wykonać zadanej pracy, powinien jednak wówczas pokazać pisemne próby rozwiązania wszystkich przykładów lub zadań.
4. Dwa razy w ciągu okresu można zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej (przy dwóch godzinach tygodniowo).
5. Po wyczerpaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
6. W obu powyższych przypadkach uczeń ma obowiązek odrobienia pracy na najbliższą godzinę lekcyjną. Brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń jest równoznaczne z brakiem zadania domowego.
7. Brak zadania domowego odnotowany jest w dzienniku w postaci (-).
8. Prace domowe nie zawsze muszą być oceniane.
9. Prace domowe mogą być sprawdzane w następujący sposób:
 - wybiórczo na ocenę podczas lekcji (rozwiązane na tablicy z wyjaśnieniem), jak również po zajęciach (prace dodatkowe),
 - poprzez głośne odczytanie przez ucznia,
 - wspólnie z całą klasą.
 - przynajmniej dwa razy w ciągu okresu

III Kryteria oceniania poszczególnych form

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności wymaganych w programie nauczania.

Poziom wymagań -ocena dopuszczająca

Uczeń powinien:

- rozumieć pojęcia częściowo i określić je przy pomocy pytań nauczyciela
- posiadać umiejętności dokonywania odtwórczych, płytkich ocen przy pomocy nauczyciela
- odczytywać, częściowo ze zrozumieniem teksty podręcznikowe i źródłowe, interpretować je przy pomocy nauczyciela
- posługiwać się słownikiem historycznym
- przy pomocy częstych pytań pomocniczych uczeń może wypowiadać się prosto z elementami zastanowienia się
- znać od 30 do 49% wiadomości określonych podstawami programowymi
- poprawnie łączyć postacie historyczne z wydarzeniami bądź okresem, w którym odgrywały one ważną rolę
- częściowo rozumieć podstawowe pojęcia i określać je przy pomocy nauczyciela
- rozumieć i przy pomocy nauczyciela wymienić najistotniejsze przyczyny i skutki zjawisk wydarzeń

Poziom wymagań - ocena dostateczna

Uczeń powinien:

- częściowo samodzielnie interpretować ważne fakty i wydarzenia historyczne
- odczytywać treści tekstów źródłowych i interpretować je przy pomocy nauczyciela
- posiadać częściową odtwórczą umiejętność analizowania przyczyn i skutków
- oceniać postacie i zjawiska
- czytać ze zrozumieniem
- wypowiadać się pełnymi zdaniami
- uczeń może mieć trudności w lokowaniu wydarzeń w czasie i przestrzeni
- wykazywać znajomość od 50 do 71% określonych treści
- znać terminologię i nazwiska postaci historycznych
- posiadać wszystkie umiejętności i wiadomości określone poziomem wymagań koniecznych

Poziom wymagań- ocena dobra

- odtwórczo, lecz samodzielnie interpretować teksty źródłowe, podręcznikowe
- wnioskować samodzielnie
- analizować przeczytany tekst bez pomocy nauczyciela
- sprawnie sytuować wydarzenia w czasie i w przestrzeni
- odtwórczo lecz poprawnie wnioskować
- rozumieć pojęcia, poprawnie stosować terminologię
- logicznie posługiwać się ocenami zjawisk, wydarzeń

wykazać pełną wiedzę od 72 do 89% treści programowych zawartych w podstawach programowych, wykazać się opanowaniem wiadomości z poziomu wymagań koniecznych i podstawowych

Poziom wymagań- ocena bardzo dobra

Uczeń powinien:

- rzetelnie i wnikliwie odpowiadać na pytania nauczyciela
- stosować poprawną argumentację
- poprawnie analizować wydarzenia w oparciu o zasób wiedzy nabytej
- wykazywać pełną sprawność w sytuowaniu wydarzeń w czasie i w przestrzeni
- wykazywać pełną znajomość terminologii
- sprawnie posługiwać się mapą
- wykazywać pełną znajomość treści programowych
- znać i rozumieć przyczyny wydarzeń i zjawisk

wykazać pełną wiedzę od 90 do 98% treści programowych zawartych w podstawach programowych, wykazać się opanowaniem wiadomości z poziomu wymagań koniecznych i podstawowych

Poziom wymagań - ocena celująca

Uczeń powinien:

- spełnia wymagania na stopień bardzo dobry
- posiadać umiejętność selekcji wydarzeń
- korzystać z literatury popularnonaukowej
- wykazywać znajomość faktografii i terminologii pojęciowej wraz z treściami
- wyróżniać się w wypowiedziach pełną samodzielnością językowo- stylistyczną
- osiągnął znaczące sukcesy w olimpiadach lub konkursach historycznych albo posiada inne porównywalne osiągnięcia.

wykazać pełną wiedzę od 99 do 100% treści programowych zawartych w podstawach programowych, wykazać się opanowaniem wiadomości z poziomu wymagań koniecznych i podstawowych

IV SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O INDYWIDUALNYCH OSIĄGNIĘCIACH

1. Uczeń jest na bieżąco informowany o otrzymywanych ocenach.

1. Każda ocena jest jawna. Uczeń ma prawo wiedzieć, za co i jaką ocenę otrzymał.
2. Rodzice są informowani o osiągnięciach swoich dzieci na bieżąco przez systematyczne wpisy do e –dziennika, a także podczas zebrań ogólnych, które odbywają się w terminach ustalonych przez dyrektora szkoły.
3. Zarówno uczeń, jak i rodzice, mają prawo do obejrzenia prac pisemnych. Uczniowi udostępnia się prace pisemne, które po podpisaniu przez rodzica ma obowiązek zwrócić nauczycielowi.
4. **Każda praca pisemna jest punktowana i przeliczana zgodnie ze skalą w SSO, ponadto opatrzona pisemnym komentarzem nauczyciela, który zawiera, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy, jak powinien uczyć się dalej. Odpowiedź ustna – ustny komentarz nauczyciela ze wskazówkami, jak należy dalej pracować.**
5. W zależności od potrzeb przeprowadzane są: rozmowy indywidualne, rozmowy telefoniczne, wpisywane uwagi do zeszytu przedmiotowego ucznia informujące rodziców o postępach i trudnościach w nauce ich dzieci.

V PROCEDURA USTALANIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

Ocenę śródroczną, roczną wystawia nauczyciel zgodnie z zasadami zamieszczonymi poniżej.

Ocena śródroczna (roczna) obliczana jest jako średnia ważona. Każda forma aktywności ma swoją wagę.

FORMY AKTYWNOŚCI

WAGA OCENY

Prace klasowe, testy i sprawdziany -60%

Kartkówki – 30%

Prace domowe – 10 %

Aktywność na lekcji – 10 %

Wykonywanie pomocy dydaktycznych, prezentacji multimedialnych, itp.

10%

Przykład wyliczenia oceny semestralnej:

5, 4, 3- oceny z prac klasowych;

4, 5- oceny z kartkówek;

Średnia ważona= $60\% \times (\text{średnia arytmetyczna ocen z prac klasowych})$

+ $35\% \times (\text{średnia arytmetyczna ocen z kartkówek})$

$60\% \times [(5+4+3)/3] + 35\% \times [(4+5)/2] = 2,4+1,575 = 3,975$

Ocena semestralna: dobry

Zasady zamiany średniej ważonej na ocenę szkolną.

Otrzymana liczba odpowiada następującym ocenom śródrocznym (semestralnym, rocznym):

niedostateczny

dla średniej z przedziału $<1,00; 1,699>$

dopuszczający

dla średniej z przedziału $<1,70 ; 2,699>$

dostateczny

dla średniej z przedziału $<2,70 ; 3,599>$

dobry

dla średniej z przedziału $<3,60; 4,599>$

bardzo dobry

dla

średniej z przedziału $<4,60; 5,499>$

celujący

dla średniej z przedziału $<5,5; 6,000>$

Ocena roczna wystawiana jest na podstawie średniej arytmetycznej średnich ważonych z obu okresów i odpowiada średnim z powyższych przedziałów.

Ocena roczna obejmuje osiągnięcia ucznia w I i II okresie.

Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji lub uchyla się od oceniania nie może być klasyfikowany z przedmiotu.

Szczegółowe zasady klasyfikacji śródrocznej i rocznej określone są w SSO.

VI. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych rocznych ocen klasyfikacyjnych.

Poziom opanowania przez ucznia wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania przedmiotu ocenia się w klasach **IV –VIII** w stopniach szkolnych.

Ustala się następujące ogólne kryteria stopni z historii i społeczeństwa:

Klasa IV

Tabelaryczny układ precyzuje konkretne zagadnienia, których opanowanie nauczyciel może oceniać. W poniższej tabeli zestawiono poszczególne poziomy wymagań z konkretnymi ocenami szkolnymi.

Roczny plan pracy z historii dla klasy 4 szkoły podstawowej do programu nauczania „Wczoraj i dziś”

Wymagania na poszczególne oceny

*Gwiazdką oznaczono tematy dodatkowe (nieobowiązkowe) z podstawy programowej

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział 1. Z historią na Ty						

<p>1. Historia – nauka o przeszłości</p>	<p>historia jako nauka o przeszłości – historia a baśnie i legendy – efekty pracy historyków i archeologów – źródła historyczne, ich przykłady oraz podział</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>współczesność, przeszłość, historia, historycy, legenda, baśń</i> – rozróżnia przeszłość od współczesności – rozróżnia fikcję (np. baśń) od rzeczywistości historycznej – potrafi krótko scharakteryzować, czym zajmują się historycy</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>dzieje, archeologia, źródła pisane, źródła materialne</i> – rozróżnia pracę historyków i archeologów – potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych – wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki – dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych</p>	<p>– porównuje pracę historyków i archeologów – wskazuje różne przykłady źródeł pisanych i niepisanych – wyjaśnia potrzebę edukacji historycznej</p>	<p>– omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów – wskazuje pozapodręcznikowe przykłady różnych kategorii źródeł historycznych – przedstawia różne efekty pracy naukowców zajmujących się przeszłością</p>	<p>– potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie – przedstawia nowoczesne metody badania życia ludzi w przeszłości – ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych</p>
<p>2. Historia wokół nas</p>	<p>drzewo genealogiczne – sposób przedstawienia historii rodziny – „wielka” i „mała” ojczyzna – patriotyzm jako miłość do ojczyzny – sposoby wyrażania patriotyzmu – „małe ojczyzny” i ich tradycje – znaczenie terminów: <i>tradycja, drzewo genealogiczne, ojczyzna, „mała ojczyzna”, patriotyzm</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>ojczyzna, patriotyzm</i> – podaje przykłady świąt rodzinnych – podaje przykłady pamiątek rodzinnych</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>tradycja, drzewo genealogiczne, „mała ojczyzna”</i> – przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny – wyjaśnia, czym jest patriotyzm – podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych</p>	<p>– wyjaśnia, czym jest genealogia – wskazuje na mapie Polski własną miejscowość, region, województwo i jego stolicę – podaje przykłady regionalnych tradycji – charakteryzuje własną „małą ojczyznę” na tle innych regionów</p>	<p>– wskazuje lokalne przykłady instytucji dbających o regionalną kulturę i historię – tworzy przewodnik po własnej miejscowości i regionie – charakteryzuje inne regiony państwa polskiego – wyjaśnia znaczenie dbałości o tradycję regionalną</p>	<p>– przedstawia historyczną genezę regionu – wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu – ocenia, w jaki sposób różnorodność „małych ojczyzn” wpływa na bogactwo „wielkiej”</p>
<p>3. Mieszkamy w Polsce</p>	<p>– państwo polskie i jego regiony – mój region częścią Polski – naród polski jako zbiorowość posługująca się tym samym językiem, mająca wspólną przeszłość i zamieszkująca to samo terytorium – dziedzictwo narodowe</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: państwo, region, naród – wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice – zna poprawną nazwę państwa polskiego</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>społeczeństwo, symbole narodowe, Polonia</i> – wymienia elementy współtworzące państwo – wymienia najważniejsze czynniki narodotwórcze – przedstawia polskie symbole narodowe – przedstawia najważniejsze święta państwowe</p>	<p>– wskazuje Polskę na mapie świata – wskazuje na mapie główne krainy historyczno-geograficzne Polski oraz największe miasta – rozróżnia pojęcia naród i społeczeństwo – przedstawia genezę najważniejszych świąt</p>	<p>– wskazuje na mapie świata największe zbiorowości Polonii – wyjaśnia, dlaczego należy szanować inne tradycje narodowe – przedstawia konsekwencje przynależności Polski do UE</p>	<p>– omawia genezę polskich symboli narodowych – wyjaśnia pojęcia: emigracja, uchodźcy – podaje przykłady mniejszości narodowych żyjących w Polsce</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – polskie symbole narodowe – polskie święta państwowe – znaczenie terminów: państwo, region, naród, mniejszość narodowa, społeczeństwo, symbole narodowe, Polonia 		<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie stolicę państwa 	<ul style="list-style-type: none"> państwowych – wskazuje przykłady instytucji dbających o dziedzictwo narodowe – opisuje właściwy sposób zachowania względem symboli narodowych 		
4. Czas w historii	<ul style="list-style-type: none"> chronologia i przedmiot jej badań – oś czasu i sposób umieszczania na niej dat – podstawowe określenia czasu historycznego (<i>data, okres p.n.e. i n.e., tysiąclecie, wiek</i>) – cyfry rzymskie oraz ich arabskie odpowiedniki – epoki historyczne: starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność oraz ich daty graniczne 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela używa terminów chronologicznych (<i>data, tysiąclecie, wiek</i>) – umieszcza daty na osi czasu 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>chronologia, okres p.n.e. i n.e</i> – zamienia cyfry arabskie na rzymskie – wyjaśnia, czym jest epoka historyczna – porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie (era, stulecie) 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje cezury czasowe epok historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne epoki historyczne – podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery – wyjaśnia różnicę między kalendarzem juliańskim i gregoriańskim
5. Obliczanie czasu w historii	<ul style="list-style-type: none"> – obliczanie upływu czasu między poszczególnymi wydarzeniami – określanie, w którym wieku doszło do danego wydarzenia – podział czasu na wieki i półwiecza 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie – poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e. – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie przyporządkowuje wydarzenia stuleciom – oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er 	<ul style="list-style-type: none"> – przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: <i>początek, środek, koniec stulecia; półwiecze; przełom wieków</i> – przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: <i>początek, środek, koniec stulecia; półwiecze; przełom wieków</i> – przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych 	

6. Czytamy mapę i plan	<p>podobieństwa i różnice między mapą a planem</p> <ul style="list-style-type: none"> – znaczenie mapy w pracy historyka – odczytywanie informacji z planu i mapy historycznej – najstarsze mapy świata 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>mapa, plan</i> – dostrzega różnice między mapą a planem 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>legenda, symbol, róża wiatrów</i> – przygotowuje proste plany miejscowe – objaśnia symbole legendy mapy – odczytuje z mapy podstawowe informacje 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest kartografia – wyjaśnia, czym jest skala mapy – rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje i wyciąga wnioski z mapy 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia elementy historii kartografii – wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej
Rozdział II: Od Piastów do Jagiellonów						
1. Mieszko I i chrzest Polski	<ul style="list-style-type: none"> – słowiańskie pochodzenie Polaków – legendarne początki państwa polskiego – księżę Mieszko I pierwszym historycznym władcą Polski – małżeństwo Mieszka I z Dobrawą – chrzest Mieszka I i jego znaczenie – znaczenie terminów: plemię, Słowianie, Piastowie 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: plemię, Słowianie – wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: Piastowie – przytacza przykłady legend o początkach państwa polskiego – wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska” – wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka – wymienia legendarnych protoplastów Mieszka – przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu – lokalizuje na mapie Gniezno, Poznań oraz inne główne grody w państwie Mieszka I – opisuje bitwę pod Cedynią 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia najważniejsze odkrycia archeologiczne na ziemiach polskich – określa, jakie informacje może zdobyć historyk dzięki zastosowaniu metody dendrochronologicznej – omawia dokument <i>Dagome iudex</i>
2. Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski	<ul style="list-style-type: none"> – misja świętego Wojciecha w Prusach – zjazd gnieźnieński i pielgrzymka cesarza Ottona III – wojny Bolesława Chrobrego z sąsiadami i przyłączenie nowych ziem – koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski – znaczenie terminów: <i>misja,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>cesarz, arcybiskupstwo, koronacja, gród, wojowie</i> – opisuje wygląd grodu średniowiecznego – wie, że Bolesław Chrobry był pierwszym królem Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>misja, relikwie</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025 – charakteryzuje postać św. Wojciecha – opisuje wygląd i uzbrojenie woja z drużyny książęcej 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datami: 997, 1002–1018 – opisuje przebieg misji św. Wojciecha do Prusów – przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego – wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie wizyty Ottona III w Gnieźnie dla państwa polskiego – wyjaśnia znaczenie utworzenia samodzielnej metropolii kościelnej – wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego

	<i>relikwie, cesarz, arcybiskupstwo, koronacja, gród, wojowie</i>					
*W średniowieczny m klasztorze	<ul style="list-style-type: none"> – zakony chrześcijańskie – życie w klasztorze – wpływ zakonów na rozwój średniowiecznego rolnictwa – rola zakonów w rozwoju wiedzy i średniowiecznego piśmiennictwa – najstarsze zakony na ziemiach polskich i ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>duchowieństwo, zakon chrześcijański, mnich, klasztor</i> – charakteryzuje wygląd mnichów – opisuje podstawowe zajęcia duchowieństwa zakonnego w średniowieczu 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>reguła zakonna, skryptorium, pergamin</i> – podaje przykłady zakonów – opisuje życie wewnątrz klasztoru 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najstarsze zakony na ziemiach polskich – wyjaśnia, jak należy rozumieć zasadę obowiązującą benedyktynów <i>módl się i pracuj</i> – opisuje wygląd średniowiecznych ksiąg – wyjaśnia, w jaki sposób zakony przyczyniły się do rozwoju rolnictwa na ziemiach polskich 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje wkład duchowieństwa w średniowieczną kulturę – wyjaśnia znaczenie ksiąg i ksiązek dla rozwoju wiedzy i nauki 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przykłady lokalizacji najstarszych budowli zakonnych na ziemiach polskich – wyjaśnia, jakie są związki między działalnością zakonów a nauką historyczną
3. Polska Kazimierza Wielkiego	<ul style="list-style-type: none"> – Kazimierz Wielki ostatnim królem z dynastii Piastów – reformy Kazimierza Wielkiego – zjazd monarchów w Krakowie – ucztą u Wierzyńka – umocnienie granic państwa (<i>Został Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i>) – utworzenie Akademii Krakowskiej – znaczenie terminu: <i>uniwersytet</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>uniwersytet</i> – wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki” – opisuje wygląd średniowiecznego zamku 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>dynastia, ucztą u Wierzyńka</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1364, 1370 – wyjaśnia powiedzenie: <i>Został Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego – opisuje zjazd monarchów w Krakowie – wyjaśnia cele oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej – wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje oraz ocenia politykę wewnętrzną i zagraniczną prowadzoną przez Kazimierza Wielkiego – argumentuje, dlaczego Kazimierz Wielki stał się wzorem dobrego władcy 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego – wyjaśnia znaczenia panowania Kazimierza Wielkiego dla państwa polskiego

<p>*Rycerze i zamki</p>	<ul style="list-style-type: none"> – średniowieczni rycerze i ich rola – funkcje i wygląd zamków – od pazia do rycerza – uzbrojenie rycerskie – turnieje rycerskie – kodeks rycerski 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>rycerz, zbroja, herb, zamek</i> – opisuje wygląd średniowiecznego rycerza 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>paż, giermek, pasowanie, kopia, dziedziniec, fosa, baszta, most zwodzony</i> – wyjaśnia, kto i w jaki sposób mógł zostać rycerzem – opisuje wygląd średniowiecznego zamku – charakteryzuje turnieje rycerskie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób utrzymywali się rycerze – przedstawia powinności rycerskie – charakteryzuje kodeks rycerski 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady zachowanych zamków średniowiecznych w Polsce i w regionie 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przykłady wzorców rycerskich utrwalonych w literaturze i legendach
<p>4. Jadwiga i Jagiełło – unia polsko-litewska</p>	<ul style="list-style-type: none"> objęcie władzy przez Jadwigę – zasługi Jadwigi dla polskiej kultury, nauki i sztuki – przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie – okoliczności objęcia władzy w Polsce przez Władysława Jagiełłę – skutki zawarcia unii polsko-litewskiej – zagrożenie ze strony Krzyżaków – znaczenie terminów: <i>unia, Jagiellonowie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>Jagiellonowie</i> – wie, kim był Władysław Jagiełło – wskazuje na mapie państwo polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>unia</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1385 – przedstawia główne konsekwencje unii w Krewie 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów – przedstawia okoliczności zawązania unii polsko-litewskiej – wymienia postanowienia unii w Krewie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla obu państw 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia stosunek Litwinów do unii w Krewie – na podstawie mapy ocenia sytuację geopolityczną w Europie Środkowej po zawarciu unii
<p>5. Zawisza Czarny i bitwa pod Grunwaldem</p>	<ul style="list-style-type: none"> rycerz – cechy charakterystyczne – postać Zawiszy Czarnego – bitwa pod Grunwaldem i biorący w niej udział rycerze – znaczenie terminów: <i>rycerz, miecz, kopia, herb, kodeks honorowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>rycerz, miecz, herb</i> – opisuje wygląd i cechy rycerza 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>giermek, kopia, kodeks honorowy</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1410 – charakteryzuje postać Zawiszy Czarnego – wyjaśnia powiedzenie: <i>polegać jak na Zawiszy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rycerski kodeks honorowy – przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim – opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym zajmuje się heraldyka – wyjaśnia charakter obyczajowości i kultury rycerskiej – przedstawia postanowienie pokoju toruńskiego oraz skutki bitwy pod Grunwaldem 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia genezę i charakteryzuje różne zakony rycerskie – podaje przykłady różnych herbów

6. Mikołaj Kopernik – wielki astronom	<ul style="list-style-type: none"> – Mikołaj Kopernik i jego życie – odkrycie Mikołaja Kopernika i powiedzenie: <i>Wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i> – dokonania Kopernika spoza dziedziny astronomii – znaczenie terminu: <i>astronomia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>astronom, obserwacje</i> – wie, kim był Mikołaj Kopernik 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>astronomia, diecezje, ekonomia</i> – wyjaśnia powiedzenie: <i>wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grobowiec – przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika – wyjaśnia, czym jest nauka i jakie cechy musi spełniać wiedza naukowa – opisuje, w jaki sposób zrekonstruowano wygląd Mikołaja Kopernika 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: układ heliocentryczny – wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół
---------------------------------------	---	---	---	---	---	--

Rozdział III: Wojny i upadek Rzeczypospolitej

1. Jan Zamoyski – druga osoba po królu	<ul style="list-style-type: none"> – kariera polityczna Jana Zamoyskiego – kariera wojskowa Jana Zamoyskiego – Zamość – miasto renesansowe – Akademia Zamojska (<i>Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie</i>) – znaczenie terminów: <i>szlachta, kanclerz, hetman</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>szlachta</i> – określa epokę, w której żył Jan Zamoyski 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>kanclerz, hetman, akademia</i> – charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – zna królów Polski: Stefana Batorego i Zygmunta II Augusta – opisuje państwo polskie rządzone przez szlachtę w XVI w. – charakteryzuje zabudowę i układ Zamościa – wyjaśnia słowa Zamoyskiego: <i>Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia różnice między monarchią dynastyczną a elekcyjną – przedstawia zagrożenia dla państwa polskiego wynikające z systemu wolnej elekcji – wskazuje na mapie Zamość 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakie cechy powinien mieć mąż stanu – charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego
2. XVII wiek – stulecie wojen	<ul style="list-style-type: none"> – potop szwedzki, rola Stefana Czarnieckiego – obrona Jasnej Góry i rola przeora Augustyna Kordeckiego – król Jan III Sobieski i jego zwycięstwa nad Turkami – rola husarii w polskich sukcesach militarnych – znaczenie terminów: <i>potop szwedzki, husaria, wielki wezyr, odsiecz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>potop szwedzki, husaria, Jasna Góra</i> – opisuje wygląd i uzbrojenie husarii 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>potop szwedzki, wielki wezyr, odsiecz</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683 – wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej oraz jej sąsiadów – zna postaci: Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry – wskazuje na mapie: Szwecję, Jasną Górę, Turcję, Chocim, Wiedeń – wyjaśnia powiedzenie: <i>Polska przedmurzem chrześcijaństwa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Polaków w pierwszej fazie potopu szwedzkiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego wojny XVII wieku przyczyniły się do osłabienia Rzeczypospolitej

*Czasy stanisławowski e	<p>ideały epoki oświecenia</p> <p>– dokonania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– ustanowienie Komisji Edukacji Narodowej i jej znaczenie</p> <p>– kultura doby stanisławowskiej oraz jej przedstawiciele</p> <p>– zabytki budownictwa i architektury polskiej 2. poł. XVIII w.</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>encyklopedia, edukacja, reformy</i></p> <p>– wyjaśnia, w jakim celu wprowadzane są reformy państwa</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Szkoła Rycerska, kadet, mecenas, obiady czwartkowe</i></p> <p>– wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Dzień Edukacji Narodowej jest wspólnie obchodzony 14 października</p>	<p>– charakteryzuje sytuację państwa polskiego w czasach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– przedstawia najwybitniejszych twórców doby stanisławowskiej oraz ich dokonania</p>	<p>– wskazuje przykłady zabytków doby oświecenia w kraju i w regionie</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego oświecenie było nazywane „wiekiem rozumu”</p> <p>– wyjaśnia znaczenie powołania Komisji Edukacji Narodowej dla państwa polskiego</p>	<p>– wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– proponuje własne reformy w państwie oraz edukacji i wyjaśnia ich celowość</p>
3. Tadeusz Kościuszko na czele powstania	<p>– sytuacja Rzeczypospolitej w XVIII w.</p> <p>– Konstytucja 3 maja</p> <p>– rozbiory Rzeczypospolitej przez Rosję, Prusy i Austrię</p> <p>– dowództwo Tadeusza Kościuszki w powstaniu w 1794 r.</p> <p>– bitwa pod Raławicami i rola kosynierów</p> <p>– klęska powstania i III rozbiór Rzeczypospolitej</p> <p>– znaczenie terminów: <i>rozbiory, konstytucja, powstanie, kosynierzy</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>rozbiory, powstanie</i></p> <p>– wymienia państwa, które dokonały rozbiorów</p> <p>– przedstawia cel powstania kościuszkowskiego</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, kosynierzy</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 3 maja 1791 r., 1794, 1795</p> <p>– charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki</p>	<p>– charakteryzuje postać i dokonania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja</p> <p>– opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja została ogłoszona świętem narodowym</p> <p>– charakteryzuje program polityczno-społeczny Tadeusza Kościuszki</p> <p>– wyjaśnia przyczyny klęski powstania kościuszkowskiego</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej</p> <p>– podaje przykłady i ocenia różne postawy Polaków w okresie rozbiorów (w tym</p>
4. Józef Wybicki i hymn Polski	<p>– losy Polaków po upadku Rzeczypospolitej</p> <p>– Legiony Polskie we Włoszech i panujące w nich zasady</p> <p>– generał Jan Henryk Dąbrowski i jego rola w utworzeniu Legionów Polskich</p> <p>– Józef Wybicki – autor</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>hymn państwowy</i></p> <p>– zna nazwisko autora hymnu państwowego</p> <p>– potrafi objaśnić pierwszą zwrotkę i refren hymnu</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>emigracja, legiony</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datą: 1797</p> <p>– charakteryzuje postaci oraz dokonania gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego</p>	<p>– przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiorze</p> <p>– opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady</p> <p>– wie, kiedy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został polskim hymnem narodowym</p>	<p>– przedstawia dalsze losy Legionów Polskich we Włoszech</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona</p>	<p>– charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte</p> <p>– ocenia, czy Napoleon spełnił pokładane w nim przez Polaków nadzieje</p>

	<p><i>Mazurka Dąbrowskiego</i> – znaczenie słów <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> – <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> hymnem Polski – znaczenie terminów: <i>emigracja, legiony, hymn państwowy</i></p>					
5. Romuald Traugutt i powstanie styczniowe	<p>– Romuald Traugutt – życie przed wybuchem powstania styczniowego – branka i wybuch powstania styczniowego – wojna partyzancka – funkcjonowanie państwa powstańczego – Romuald Traugutt dyktatorem powstania – represje po upadku powstania styczniowego – znaczenie terminów: <i>zabór rosyjski, działalność konspiracyjna, branka, wojna partyzancka, dyktator, zesłanie</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>zabory, zabór rosyjski, wojna partyzancka</i> – wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie – charakteryzuje taktykę walki partyzanckiej</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>działalność konspiracyjna, branka, dyktator, zesłanie</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864 – pokazuje na mapie zasięg zaboru rosyjskiego – charakteryzuje postać i dokonania Romualda Traugutta</p>	<p>– charakteryzuje sytuację narodu polskiego w zaborze rosyjskim – wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną – opisuje charakter i przebieg powstania styczniowego – przedstawia skutki powstania</p>	<p>– opisuje funkcjonowanie państwa powstańczego – wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło – ocenia postawę Polaków pod zaborem rosyjskim</p>	<p>– porównuje powstanie styczniowe z innymi powstaniem – przedstawia różne metody walki o polskość</p>
6. Maria Skłodowska-Curie – polska noblistka	<p>– edukacja Marii Skłodowskiej-Curie na ziemiach polskich – tajne nauczanie i Latający Uniwersytet – kariera naukowa Marii Skłodowskiej-Curie – Nagrody Nobla przyznane Marii Skłodowskiej-Curie – polscy nobliści – znaczenie terminów: <i>tajne nauczanie, Nagroda Nobla, laureat</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>tajne nauczanie, laureat, Nagroda Nobla</i> – wyjaśnia, dlaczego Polacy nie mogli odbywać edukacji w języku polskim</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Uniwersytet Latający</i> – charakteryzuje, na czym polegało tajne nauczanie – charakteryzuje postać Marii Skłodowskiej-Curie – wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie otrzymała Nagrodę Nobla</p>	<p>– porównuje szkolnictwo XIX-wieczne i współczesne – wyjaśnia, jak funkcjonował Uniwersytet Latający – wyjaśnia, dlaczego M. Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji – przedstawia dokonania M. Skłodowskiej-Curie i wyjaśnia, za co została uhonorowana Nagrodą Nobla</p>	<p>– wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla – opisuje swoją ulubioną dziedzinę naukową i jej wybitnego przedstawiciela – wyjaśnia rolę nauki w rozwoju cywilizacyjnym</p>	<p>– opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej</p>

Rozdział IV: Ku współczesnej Polsce

<p>1. Józef Piłsudski i niepodległa Polska</p>	<ul style="list-style-type: none"> – działalność Józefa Piłsudskiego przed I wojną światową – udział Legionów Polskich i Józefa Piłsudskiego w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej – odzyskanie niepodległości przez Polskę – walki o ustalenie granic II Rzeczypospolitej i Bitwa Warszawska – Józef Piłsudski Naczelnikiem Państwa – Narodowe Święto Niepodległości – znaczenie terminów: <i>II Rzeczypospolita, Naczelnik Państwa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>II Rzeczpospolita</i> – wskazuje na mapie obszar II RP – wie, kiedy i z jakiej okazji obchodzimy święto państwowe w dniu 11 listopada 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>I wojna światowa, Naczelnik Państwa</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r., 15 sierpnia 1920 r. – charakteryzuje postać Józefa Piłsudskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje działalność Józefa Piłsudskiego przed I wojną światową – wyjaśnia sytuację państw zaborczych po wybuchu I wojny światowej – przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej – wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym – wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje trudności polityczne w odbudowie państwa polskiego – ocenia znaczenie Bitwy Warszawskiej – wyjaśnia, dlaczego w rocznicę Bitwy Warszawskiej Wojsko Polskie obchodzi swoje święto – omawia wydarzenia, które miały wpływ na kształtowanie się granic II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia sytuację geopolityczną w Europie powstałą w wyniku I wojny światowej
<p>*Bitwa Warszawska</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Rosja Sowiecka i komunizm – wojna polsko-bolszewicka – Bitwa Warszawska i jej legenda – 15 sierpnia – Święto Wojska Polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>II RP, ulani</i> – przedstawia głównodowodzącego wojsk polskich w bitwie pod Warszawą – odpowiada, jaki był wynik Bitwy Warszawskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>komunizm, bolszewicy, cud nad Wisłą</i> – zna wydarzenie związane z datą: 15 sierpnia 1920 r. – wyjaśnia, dlaczego 15 sierpnia obchodzone jest Święto Wojska Polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia genezę wojny o wschodnią granicę II RP – omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej – ocenia postawę ludności polskiej wobec sowieckiego zagrożenia – charakteryzuje mit „cudu nad Wisłą” 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnij, kiedy i w jaki sposób bolszewicy przejęli władzę w Rosji – podaje przykłady współcześnie istniejących krajów komunistycznych oraz opisuje życie ich mieszkańców
<p>2. Eugeniusz Kwiatkowski i budowa Gdyni</p>	<ul style="list-style-type: none"> – problemy odrodzonej Polski – zaślubiny Polski z morzem – zasługi Eugeniusza Kwiatkowskiego na polu gospodarczym – budowa 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>port, przemysł, minister, bezrobocie</i> – wskazuje na mapie Polski Gdynię – wyjaśnia, dlaczego Gdynia 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>eksport, import, okręg przemysłowy</i> – charakteryzuje postać Eugeniusza Kwiatkowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego – przedstawia dokonania Eugeniusza Kwiatkowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób rozwój gospodarczy wpływa na sytuację obywateli 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę potencjału gospodarczego państwa we współczesnym świecie – wymienia najważniejsze ośrodki przemysłowe współczesnej Polski

	portu w Gdyni, Centralny Okręg Przemysłowy – Gdynia polskim „oknem na świat” – znaczenie terminów: <i>eksport, okręg przemysłowy</i>	stała się polskim „oknem na świat”	– wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego			
3. Zośka, Alek i Rudy – bohaterscy harcerze	– sytuacja społeczeństwa polskiego pod niemiecką okupacją – Szare Szeregi (Zośka, Alek, Rudy) – akcja pod Arsenalem – batalion „Zośka” w powstaniu warszawskim – powstanie warszawskie jako wyraz patriotyzmu młodego pokolenia – znaczenie terminów: <i>okupacja, łapanki, Armia Krajowa, Szare Szeregi</i>	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>okupacja</i> – wie, kiedy i gdzie wybuchła II wojna światowa – opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją	– poprawnie posługuje się terminami: <i>łapanki, Armia Krajowa, Szare Szeregi</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1 września 1939 r., 1 sierpnia 1944 r. – charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego	– opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem – ocenia postawę młodzieży polskiej pod okupacją	– charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego – przedstawia politykę okupantów wobec Polaków (mord katyński)	– podaje przykłady udziału żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej – przedstawia przebieg powstania warszawskiego
4. Pilecki i Inka – „żołnierze niezłomni”	– polityka Niemiec wobec ludności żydowskiej – obozy koncentracyjne – raporty Witolda Pileckiego – represje komunistów i śmierć Witolda Pileckiego – polityka komunistów wobec polskiego podziemia – postawa Danuty Siedzikówny, ps. Inka – znaczenie terminów: <i>obozы koncentracyjne, „żołnierze niezłomni”</i>	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>obozы koncentracyjne</i> – opisuje politykę Niemiec wobec ludności żydowskiej – wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej	– poprawnie posługuje się terminem: „żołnierze niezłomni” – zna zbrodnie niemieckie popełnione na Żydach – charakteryzuje postaci Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny – wyjaśnia, dlaczego dla wielu Polaków wojna się nie zakończyła – wyjaśnia pojęcie: „żołnierze niezłomni”	– charakteryzuje postać i działalność Witolda Pileckiego – opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich – ocenia postawę Danuty Siedzikówny, ps. Inka	– wyjaśnia, dlaczego państwo polskie znalazło się po II wojnie światowej w sowieckiej strefie wpływów – charakteryzuje działalność partyzantki antykomunistycznej – wyjaśnia dramatyzm wyborów postaw przez obywateli wobec państwa polskiego po II wojnie światowej	– wyjaśnia pojęcie: „ <i>suwerenność</i> ” – wyjaśnia pojęcie: „ <i>żelazna kurtyna</i> ” oraz jego genezę – charakteryzuje postać i działalność Ireny Siedlerowej – wymienia największe niemieckie obozy koncentracyjne

<p>5. Jan Paweł II – papież pielgrzym</p>	<p>– opozycyjna rola Kościoła w czasach komunizmu – wybór Karola Wojtyły na papieża – pielgrzymki papieża do ojczyzny (<i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i>) – wsparcie Kościoła dla Polaków protestujących przeciw rządowi komunistów – Jan Paweł II jako papież pielgrzym – znaczenie terminów: <i>papież, konkławe, kardynał, pontyfikat</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>papież</i> – wie, kim był Karol Wojtyła – podaje miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>konklawe, kardynał, pontyfikat</i> – charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla wiernych – wyjaśnia, dlaczego Jan Paweł II był darzony wielkim szacunkiem</p>	<p>– opisuje sytuację społeczeństwa polskiego w czasach PRL – charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: <i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i></p>
<p>6. „Solidarność” i jej bohaterowie</p>	<p>– kryzys PRL w latach 70. XX w. – działalność opozycyjna – strajki robotnicze i powstanie NSZZ „Solidarność” – bohaterowie „Solidarności” – Lech Wałęsa, Anna Walentynowicz, Andrzej Gwiazda, Jerzy Popiełuszko – wprowadzenie stanu wojennego i represje przeciwko opozycji – przełom 1989 r. i upadek komunizmu – znaczenie terminów: <i>strajk, związek zawodowy, „Solidarność”, stan wojenny, Okrągły Stół</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja, strajk</i> – wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>związek zawodowy, „Solidarność”, stan wojenny, Okrągły Stół</i> – zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989 – wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych – zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę, Annę Walentynowicz, Andrzeja Gwiazdę, Jerzego Popiełuszkę</p>	<p>– opisuje okoliczności zawiązania związku zawodowego „Solidarność” – przedstawia główne postulaty „Solidarności” – wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego – wyjaśnia symbolikę Okrągłego Stołu</p>	<p>– wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską – podaje przykłady protestów Polaków przeciwko władzom komunistycznym – wyjaśnia, jaką rolę odegrał stan wojenny</p>	<p>– opowiada o rywalizacji między Związkiem Sowieckim a Zachodem – wyjaśnia znaczenie i skutki rozmów Okrągłego Stołu</p>

Poziom	Ocena
K	dopuszczająca
K+P	dostateczna
K+P+R	dobra
K+P+R+D	bardzo dobra / celująca*
K+P+R+D+W	celująca

WYMAGANIA
PROGRAMOWE
DLA KLASY
V SZKOŁY
PODSTAWOWEJ
według
programu
„Wczoraj i dziś”
autorstwa dr
Tomasza
Maćkowskiego

poziom K – konieczny
poziom P – podstawowy
poziom R – rozszerzający
poziom D – dopełniający
poziom W – wykraczający

Klasa V

Badana czynność uczniów
Poziomy wymagań
I. Polska pierwszych Piastów

K
P
R
D
W

Wiadomości

- wymienia narzędzia rolnicze używane przez Słowian

+

- podaje autorów średniowiecznych kronik, które zawierają legendy o początkach państwa polskiego

+

- wie, na czym polegał słowiański obrzęd postrzyżyn

+

- omawia zachowane ślady pogańskich wierzeń Słowian

+

- zna daty chrztu Polski i zjazdu gnieźnieńskiego

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *plemię, gród, drużyna, książę*

+

- wymienia zajęcia mieszkańców średniowiecznego Gniezna

+

- podaje lata panowania Mieszka I

+

- zna pisemną relację Ibrahima ibn Jakuba dotyczącą państwa Mieszka I

+

- omawia okoliczności, w jakich doszło do ślubu Mieszka I z Dobrawą

+

- tłumaczy, jakie były przyczyny i skutki chrztu Polski

+

- wie, jaką rolę pełnili duchowni w państwie Mieszka I

+

- zna podstawowe fakty z życia świętego Wojciecha

+

- omawia następstwa misji i męczeńskiej śmierci biskupa Wojciecha

+

- wymienia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *relikwie*, *koronacja*

+

- rozumie szczególne znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego w dziejach państwa polskiego

+

- tłumaczy, czym był Szczerbiec

+

- wie, kiedy Orzeł Biały stał się symbolem państwa polskiego

+

- omawia legendarne początki dynastii Piastów

+

- przedstawia stanowisko historyków dotyczące pochodzenia przodków Mieszka I

+

Umiejętności

- zna legendy o Lechu, Czechu i Rusie, o Popielu oraz o Piaście

+

- rozpoznaje cechy charakterystyczne legendy

+

- wskazuje na mapie ziemie polskie zamieszkiwane przez najważniejsze plemiona słowiańskie w X wieku

+

- charakteryzuje wierzenia mieszkańców ziem polskich przed przyjęciem chrztu przez Mieszka I

+

- opowiada o powstaniu i początkach państwa polskiego

+

- wskazuje na mapie Gniezno i obszar państwa Mieszka I

+

- umieszcza na linii chronologicznej datę chrztu Polski

+

- opisuje budowę średniowiecznego grodu na przykładzie Gniezna

+

- potrafi określić przyczyny i skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I

+

- wskazuje na mapie granice państwa Mieszka I

+

- omawia znaczenie przyjęcia chrztu przez Polskę

+

- ocenia znaczenie bitwy pod Cedynią

+

- porównuje przebieg granic współczesnej Polski i państwa Mieszka I

+

- zaznacza na linii chronologicznej daty śmierci biskupa Wojciecha, zjazdu gnieźnieńskiego oraz koronacji Bolesława Chrobrego

+

- wskazuje na mapie granice państwa polskiego w czasach Bolesława Chrobrego

+

- pokazuje na mapie Gdańsk i ziemie zamieszkiwane przez Prusów

+

- przedstawia historię zjazdu gnieźnieńskiego, uwzględniając postacie świętego Wojciecha, Bolesława Chrobrego i Ottona III

+

- przekazuje relację z pobytu Ottona III w Gnieźnie w 1000 roku na podstawie fragmentów kroniki Galla Anonima

+

- charakteryzuje politykę zewnętrzną i wewnętrzną Bolesława Chrobrego

+

- opowiada o współczesnym znaczeniu zjazdu gnieźnieńskiego

+

- prezentuje postać świętego Wojciecha

+

II. Społeczeństwo średniowiecza

K

P

R

D

W

Wiadomości

- wyjaśnia znaczenie terminów: *klasztor, post, skrytorium, kopista, kupiec, rzemieślnik, cech, burmistrz, samorząd miejski, rynek*

+

- wie, jak duży wpływ na życie ludzi w średniowieczu miała religia

+

- wymienia zabudowania tworzące średniowieczny klasztor

+

- omawia przejawy średniowiecznej pobożności

+

- tłumaczy, na czym polegała praca zakonników w średniowiecznym skrytorium

+

- zna rolę zakonów w czasach współczesnych

+

- rozumie, jaką funkcję pełniły zamki w średniowieczu

+

- wie, jaką drogę musiał przejść chłopiec, aby zostać rycerzem

+

- podaje cechy idealnego rycerza

+

- wymienia główne elementy rycerskiego wyposażenia

+

- wie, skąd wzięło się powiedzenie *polegać na kimś jak na Zawiszy* i co ono oznacza

+

- wyjaśnia, czym były turnieje rycerskie

+

- wymienia elementy kultury rycerskiej i dworskiej

+

- podaje przykłady miejsc w Polsce, w których znajdują się obecnie zamki wzniesione w średniowieczu bądź ich ruiny

+

- wie, jakie funkcje pełnią zamki w dzisiejszych czasach

+

- wyjaśnia znaczenie terminu *mieszczanie*

+

- podaje przykłady zawodów rzemieślniczych wykonywanych w średniowieczu

+

- wymienia grupy ludności żyjące w średniowiecznym mieście

+

- wie, jaką rolę odgrywali w średniowiecznym mieście burmistrz i członkowie ławy miejskiej

+

- rozumie pochodzenie nazw współczesnych ulic, na przykład: *Szewska, Garncarska, Tkacka*

+

- wymienia prace polowe wykonywane w epoce średniowiecza

+

- tłumaczy, jaki wpływ na poprawę wydajności pracy chłopów w średniowieczu miało zastosowanie młyna i pług

+

- wie, czym była lokacja

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *sołtys*, *plug*, *trójpolówka*

+

- wie, jak odżywiali się mieszkańcy średniowiecznej wsi

+

- przedstawia sposoby spędzania wolnego czasu przez mieszkańców wsi w średniowieczu

+

Umiejętności

- opisuje średniowieczny klasztor i tryb życia mnichów, używając wyrazów: *zakon*, *reguła*, *ubóstwo*

+

- charakteryzuje postać świętego Franciszka z Asyżu

+

- wyjaśnia znaczenie związku frazeologicznego *benedyktyńska praca* i tłumaczy, skąd wywodzi się to wyrażenie

+

- potrafi wskazać różnice między stylami romańskim i gotyckim

+

- rozpoznaje na przykładach średniowiecznych budowli takie elementy architektoniczne, jak: portal, rozeta, apsyda, łuk, sklepienie

+

- przekazuje informacje na temat zabytków romańskich i gotyckich znajdujących się w rodzinnej miejscowości lub regionie

+

- wyjaśnia, jaką rolę w sztuce średniowiecznej odgrywała tematyka religijna

+

- rozpoznaje charakterystyczne elementy zamku

+

- opisuje wygląd średniowiecznej twierdzy

+

- tłumaczy, na czym polegały i jak przebiegały turnieje rycerskie

+

- opisuje średniowieczne miasto

+

- charakteryzuje grupy ludności żyjące w średniowiecznym mieście

+

- potrafi wymienić różnice między handlem średniowiecznym i współczesnym

+

- porównuje miasto średniowieczne z miastem współczesnym

+

- wskazuje różnice między losem chłopca a życiem rycerza lub mieszczanina

+

- omawia przebieg procesu lokacji wsi

+

- opowiada o roli karczmy w średniowieczu na podstawie tekstu źródłowego

+

- tłumaczy, dlaczego stosowanie trójpolówki pozwalało uzyskać lepsze efekty niż uprawa ziemi metodą żarową

+

- porównuje życie na wsi w średniowieczu i w czasach współczesnych

+

III. Polska i Krzyżacy

K
P
R
D

W
Wiadomości

- wyjaśnia znaczenie terminów: *Prusy, zakon krzyżacki, wielki mistrz*

+

- dostrzega negatywne skutki rozbicia dzielnicowego

+

- tłumaczy, w jakich okolicznościach powstał zakon krzyżacki

+

- wie, dlaczego Konrad Mazowiecki sprowadził Krzyżaków do Polski

+

- wymienia przyczyny konfliktu polsko-krzyżackiego

+

- omawia skutki sprowadzenia Krzyżaków do Polski

+

- wie, jakie skutki przyniosła Polsce utrata Pomorza Gdańskiego

+

- wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego, w tym założenie Akademii Krakowskiej

+

- opowiada, kim był Mikołaj Wierzynek

+

- wyjaśnia znaczenie terminu *unia*

+

- tłumaczy, w jakich okolicznościach doszło do ślubu Jadwigi i Jagiełły

+

- zna datę bitwy pod Grunwaldem

+

- podaje przyczyny i skutki wielkiej wojny z zakonem krzyżackim

+

- wymienia nazwy obszarów współczesnej Polski, na których można znaleźć ślady obecności Krzyżaków

+

- wie, kim byli templariusze i zna opowieść o ich legendarnym skarbie

+

Umiejętności

- umieszcza na linii chronologicznej daty: sprowadzenia Krzyżaków do Polski, podboju Pomorza Gdańskiego przez Krzyżaków, koronacji Władysława Łokietka, bitwy pod Płowcami

+

- wskazuje na mapie: Pomorze Gdańskie, Małopolskę, Wielkopolskę, Kujawy, Mazowsze, Śląsk

+

- pokazuje na mapie terytorium państwa zakonu krzyżackiego oraz Malbork

+

- wymienia czynniki, które umożliwiły ponowne scalenie ziem polskich

+

- ocenia rolę Władysława Łokietka w procesie zjednoczenia państwa polskiego

+

- wskazuje na mapie dzielnice należące do Królestwa Polskiego w chwili śmierci Władysława Łokietka

+

- tłumaczy, dlaczego koronacja Władysława Łokietka miała tak duże znaczenie dla Polski

+

- ocenia politykę prowadzoną przez Krzyżaków oraz ich działalność na podbitych terenach

+

- pozyskuje z różnych źródeł informacje o zamku w Malborku

+

- umieszcza na linii chronologicznej daty: koronacji Kazimierza Wielkiego, założenia Akademii Krakowskiej, wygaśnięcia dynastii Piastów w państwie polskim

+

- wskazuje na mapie Kraków oraz obszar Królestwa Polskiego za panowania Kazimierza Wielkiego

+

- tłumaczy, dlaczego królowi Kazimierzowi nadano przydomek *Wielki*

+

- wyjaśnia sens powiedzenia: *Kazimierz Wielki zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną*

+

- opowiada o uczcie u Wierzyńka

+

- ocenia, czy ostatniemu władcy z dynastii Piastów słusznie nadano przydomek *Wielki*

+

- omawia politykę wewnętrzną i zewnętrzną Kazimierza Wielkiego

+

- porównuje sposoby prowadzenia polityki zagranicznej stosowane przez Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego

+

- umieszcza na linii chronologicznej daty: zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie, bitwy pod Grunwaldem, podpisania I i II pokoju toruńskiego

+

- wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie

+

- wymienia zasługi Jadwigi dla kultury polskiej

+

- przedstawia okoliczności objęcia polskiego tronu przez Jadwigę

+

- podaje przyczyny i skutki zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie

+

- określa na podstawie drzewa genealogicznego pokrewieństwo łączące przedstawicieli dynastii Piastów i Andegawenów

+

- omawia przebieg bitwy pod Grunwaldem

+

- wymienia najważniejsze dokonania Władysława Jagiełły i Kazimierza Jagiellończyka

+

- tłumaczy, jakie znaczenie miało dla Polski odzyskanie Pomorza Gdańskiego w 1466 roku

+

- porównuje przebieg dwóch wojen polsko-krzyżackich w XV wieku i ocenia znaczenie tych konfliktów w polskiej historii

+

- opowiada, czym zajmują się współczesne bractwa rycerskie

+

IV. Europejczycy odkrywają świat

K
P
R
D
W

Wiadomości

- rozumie przełomowe znaczenie roku 1492 w dziejach Europy i świata

+

- wie, jaką rolę w okresie wielkich odkryć geograficznych odegrał Krzysztof Kolumb

+

- podaje przyczyny odkryć geograficznych w XV i XVI stuleciu

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *karawela, Nowy Świat, Indianie, broń palna, konkwistador*

+

- zna najważniejsze dokonania Bartłomieja Diaza, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana

+

- wymienia skutki odkryć geograficznych dla mieszkańców Europy i Ameryki

+

- wie, kim byli Hernan Cortez i Francisco Pizarro

+

- zna datę wynalezienia ruchomej czcionki przez Jana Gutenberga

+

- tłumaczy, na czym polegało przełomowe odkrycie Mikołaja Kopernika

+

- wie, dlaczego Leonarda da Vinci zalicza się do czołowych postaci epoki renesansu

+

- wyjaśnia znaczenie terminów *renesans* i *humanizm*

+

- rozumie myśl Terencjusza: *Człowiekiem jestem i nic, co ludzkie, nie jest mi obce*

+

- podaje przykłady najważniejszych dzieł renesansowych

+

- wie, skąd współcześnie czerpiemy wiedzę o Wszechświecie

+

- zna teorie dotyczące tego, kto dotarł do Ameryki przed 1492 rokiem

+

Umiejętności

- umieszcza na linii chronologicznej datę odkrycia Ameryki przez Krzysztofa Kolumba

+

- pokazuje na mapie trasę pierwszej wyprawy dalekomorskiej Krzysztofa Kolumba

+

- wskazuje na mapie lądy odkryte w XV i XVI wieku przez Europejczyków oraz trasy wypraw odkrywczych podjętych przez Bartłomieja Diaza, Vasco da Gamę i Ferdynanda Magellana

+

- opowiada, co wydarzyło się w roku 1492, używając terminów: *karawela*, *Nowy Świat*, *Indianie*, *broń palna*

+

- wyjaśnia, dlaczego Kolumb nazwał mieszkańców Ameryki Indianami

+

- tłumaczy na podstawie tekstu źródłowego, w jaki sposób Krzysztof Kolumb zdobył zaufanie Indian

+

- opisuje wygląd XV-wiecznego okrętu

+

- charakteryzuje życie na statku w XV wieku

+

- wyjaśnia, jak średniowieczni mieszkańcy Europy wyobrażali sobie świat

+

- tłumaczy, jaki wpływ miały odkrycia geograficzne na wyobrażenia ludzi o świecie

+

- ocenia znaczenie wypraw odkrywczych dla Europejczyków i ludów zamieszkujących Amerykę

+

- formułuje wnioski dotyczące niewolnictwa i wyraża swoją opinię na ten temat

+

- pozyskuje z różnych źródeł informacje o Krzysztofie Kolumbie oraz tworzy notatkę na temat tej postaci

+

- tłumaczy teorię Mikołaja Kopernika w kontekście powiedzenia: *Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię*

+

- opowiada o życiu Mikołaja Kopernika, używając wyrażień: *uczony, astronom, odkrycie naukowe*

+

- omawia różnice w postrzeganiu ludzkiego życia w średniowieczu i renesansie

+

- rozpoznaje charakterystyczne cechy budowli renesansowych

+

- ocenia wpływ wynalazku Jana Gutenberga na zmianę światopoglądu ludzi na przełomie średniowiecza i renesansu

+

- sporządza notatkę na temat wybranego twórcy renesansowego na podstawie zgromadzonych informacji

+
V. W Rzeczypospolitej szlacheckiej
K
P
R
D
W

Wiadomości

- wyjaśnia znaczenie terminów: *dwór, paż, komnata, arras*

+

- zna datę hołdu pruskiego

+

- wie, którzy władcy panowali w Rzeczypospolitej w okresie rozkwitu polskiej kultury

+

- wymienia najważniejszych przedstawicieli polskiego renesansu

+

- wie, dlaczego Mikołaj Rej i Jan Kochanowski należą do najważniejszych twórców w historii literatury polskiej

+

- omawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju kultury polskiej

+

- podaje przykłady budowli renesansowych w Polsce

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *sejm, sejmik, pospolite ruszenie, szlachta, przywilej, poseł, herb*

+

- tłumaczy, dlaczego rycerstwo przekształciło się w szlachtę

+

- wie, na czym polegała uprzywilejowana pozycja szlachty w Rzeczypospolitej

+

- wymienia prawa i obowiązki szlachty

+

- rozumie znaczenie terminu *demokracja szlachecka*

+

- wyjaśnia, w jaki sposób obradował sejm walny

+

- dostrzega wpływ nadawania szlachcie kolejnych przywilejów na pozycję tej grupy w państwie oraz osłabienie władzy królewskiej

+

- zna datę zatwierdzenia uchwały nihil novi

+

- wymienia elementy, z których składał się herb szlachecki

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *folwark*, *pańszczyzna*, *kmiecie*

+

- wie, jakie znaczenie miał spław wiślany dla rozwoju handlu zbożem w XVI wieku

+

- omawia funkcje poszczególnych zabudowań gospodarczych wchodzących w skład folwarku szlacheckiego

+

- tłumaczy, jaką rolę pełnił Gdańsk w XVI-wiecznym handlu zbożem

+

- wymienia przywileje szlacheckie ograniczające wolność osobistą chłopów

+

- zna datę uchwalenia unii polsko-litewskiej w Lublinie

+

- podaje najważniejsze postanowienia unii lubelskiej

+

- omawia przyczyny i skutki zawarcia unii lubelskiej

+

- wymienia narodowości żyjące na terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów

+

- wie, na czym polegała tolerancja religijna w XVI-wiecznej Rzeczypospolitej

+

- zna prawa, które konfederacja warszawska gwarantowała szlachcie

+

- tłumaczy, czym była reformacja

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *elekcja, pole elekcyjne, koronacja*

+

- zna datę pierwszej wolnej elekcji

+

- wie, jak nazywał się pierwszy polski władca elekcyjny

+

- wymienia postanowienia Artykułów henrykowskich

+

- tłumaczy, na czym polegała zasada liberum veto

+

- zna przyczyny kryzysu państwa polsko-litewskiego w XVII wieku

+

- wie, dlaczego Stefana Czarnieckiego i Jana III Sobieskiego uznaje się za bohaterów narodowych

+

- rozumie znaczenie terminu *potop szwedzki*

+

- wyjaśnia, na czym polegała wojna podjazdowa

+

- podaje najważniejsze przyczyny i skutki wojen polsko-szwedzkich i polsko-tureckich w XVII wieku

+

- zna główne przyczyny i skutki wojen polsko-moskiewskich w XVII stuleciu

+

- wymienia nazwy współczesnych państw, które leżą na terytorium dawnej Rzeczypospolitej

+

- tłumaczy, jakie ślady potęgi dawnej Rzeczypospolitej można odnaleźć na terytorium współczesnej Litwy, Łotwy, Białorusi i Ukrainy

+

- podaje przykłady dzieł sztuki nawiązujących do wydarzeń z XVI- i XVII-wiecznej historii Rzeczypospolitej

+

- zna dzieje dzwonu Zygmunt

+

- umieszcza na linii chronologicznej datę złożenia hołdu pruskiego

+

Umiejętności

- ocenia znaczenie hołdu pruskiego w dziejach Rzeczypospolitej

+

- określa, jaki wpływ na rozwój sztuki renesansowej w Polsce miała kultura włoska

+

- charakteryzuje życie dworskie na Zamku Królewskim na Wawelu

+

- rozpoznaje takie elementy architektoniczne, jak: loggia, arkady, attyka

+

- odnajduje w różnych źródłach utwory Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego

+

- porównuje funkcję Zamku Królewskiego na Wawelu za panowania Jagiellonów oraz współczesnego Pałacu Prezydenckiego w Warszawie

+

- opisuje wygląd dworu szlacheckiego

+

- potrafi opisać wygląd tradycyjnego stroju szlacheckiego

+

- charakteryzuje poszczególne grupy polskiej szlachty

+

- wyjaśnia na podstawie tekstu źródłowego, w jaki sposób można było zdobyć i utracić szlachectwo

+

- porównuje szlachecki sejm walny ze współczesnym polskim parlamentem

+

- opisuje przebieg spławu wiślanego

+

- wskazuje na mapie porty rzeczne leżące na szlaku spławu wiślanego oraz rzeki, którymi spławiano towary

+

- opowiada o rozwoju Gdańska w XVI i XVII wieku

+

- porównuje na przykładzie Gdańska funkcjonowanie portów morskich w XVI oraz XXI wieku

+

- umieszcza na linii chronologicznej datę zawarcia unii lubelskiej

+

- wskazuje na mapie terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów i miejsce zawarcia unii polsko-litewskiej w 1569 roku

+

- ocenia znaczenie unii lubelskiej

+

- porównuje postanowienia unii lubelskiej z ustaleniami unii w Krewie

+

- charakteryzuje poszczególne grupy narodowościowe żyjące w państwie polsko-litewskim

+

- porównuje wygląd świątyń poszczególnych grup wyznaniowych zamieszkujących obszar dawnej Rzeczypospolitej

+

- wymienia prawa grup wyznaniowych we współczesnej Polsce

+

- umieszcza na linii chronologicznej datę pierwszej wolnej elekcji w Rzeczypospolitej

+

- omawia przebieg wolnej elekcji

+

- wskazuje różnice między pacta conventa i Artykułami henrykowskimi

+

- porównuje wolną elekcję z wyborami prezydenckimi we współczesnej Polsce

+

- zaznacza na linii chronologicznej daty: 1655, 1660, 1683

+

- pokazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII wieku

+

- wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew stoczonych przez wojska polskie w XVII stuleciu

+

- ocenia, jaką rolę odegrał Stefan Czarniecki podczas wojny ze Szwecją w latach 1655–1660

+

- wyjaśnia, jakie znaczenie miała obrona klasztoru na Jasnej Górze dla Polaków walczących z najeźdźcą podczas potopu szwedzkiego

+

- opowiada o wyprawie wiedeńskiej Jana III Sobieskiego, używając wyrazów: *oblężenie, odsiecz, sułtan, husaria*

+

- analizuje zamieszczony w podręczniku tekst źródłowy na temat zwycięstwa Jana III Sobieskiego pod Wiedniem i formułuje wnioski na jego podstawie

+

- wymienia skutki zwycięstwa Jana III Sobieskiego w bitwie pod Wiedniem

+

- opisuje uzbrojenie husarza na podstawie ilustracji

+

- omawia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Rzeczpospolitą w XVII wieku

+

- porównuje terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów z obszarem współczesnej Polski

+

VI. Upadek Rzeczypospolitej

K

P

R

D

W

Wiadomości

- zna daty: elekcji Stanisława Augusta Poniatowskiego na króla Polski,
I rozbioru Rzeczypospolitej, utworzenia Komisji Edukacji Narodowej

+

- wie, czym były obiady czwartkowe i kto w nich uczestniczył

+

- wyjaśnia, dlaczego Ignacy Krasicki zaliczany jest do czołowych postaci polskiej kultury w XVIII wieku

+

- przedstawia postulaty konfederatów barskich

+

- rozumie, dlaczego dzień 14 października jest obchodzony jako Dzień Edukacji Narodowej

+

- wie, dlaczego sejm obradujący w latach 1788–1792 określa się jako Sejm Czteroletni lub Sejm Wielki

+

- zna datę uchwalenia Konstytucji 3 maja

+

- podaje daty: obrad Sejmu Wielkiego, wojny prowadzonej w obronie Konstytucji 3 maja, II rozbioru Polski

+

- wyjaśnia znaczenie terminu *konstytucja*

+

- wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja

+

- zna przyczyny i skutki uchwalenia Konstytucji 3 maja

+

- omawia okoliczności, w jakich zawiązano konfederację targowicką,
i wymienia jej następstwa

+

- wie, kim byli Stanisław Małachowski i Hugo Kołłątaj

+

- zna okoliczności ustanowienia Orderu Virtuti Militari przez Stanisława Augusta Poniatowskiego

+

- wyjaśnia, dlaczego rocznica uchwalenia Konstytucji 3 maja jest obecnie świętem narodowym

+

- podaje datę wybuchu powstania kościuszkowskiego

+

- wymienia dokonania Tadeusza Kościuszki przed wybuchem powstania w 1794 roku

+

- wie, jaką rolę odegrali w trakcie powstania kościuszkowskiego Jan Henryk Dąbrowski i Jan Kiliński

+

- zna datę III rozbioru Rzeczypospolitej

+

- omawia przyczyny i skutki III rozbioru Polski

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *barok*, *oświecenie*, *klasycyzm*

+

- wymienia charakterystyczne cechy sztuki barokowej i klasycystycznej

+

- podaje przykłady budowli barokowych i klasycystycznych z uwzględnieniem regionu, w którym mieszka

+

- wie, jakie funkcje pełniła sztuka barokowa w Kościele katolickim

+

- wymienia najważniejsze wynalazki epoki oświecenia

+

- tłumaczy, czym była *Wielka encyklopedia francuska*

+

- zna dzieła sztuki nawiązujące do wydarzeń z XVIII-wiecznej historii Rzeczypospolitej

+

- umieszcza na linii chronologicznej daty: 1764, 1772, 1773

+

Umiejętności

- wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w wyniku I, II i III rozbioru

+

- wymienia reformy wprowadzone w polskim systemie oświaty za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego

+

- określa, jakie znaczenie dla Rzeczypospolitej miało utworzenie Komisji Edukacji Narodowej

+

- dostrzega związek między wykształceniem obywateli a ich poczuciem odpowiedzialności za państwo

+

- umieszcza na linii chronologicznej daty: 1788, 1791, 1792, 1793

+

- omawia reformy Sejmu Wielkiego

+

- ocenia decyzję króla Stanisława Augusta Poniatowskiego o przystąpieniu do konfederacji targowickiej

+

- umieszcza na linii chronologicznej daty wybuchu powstania kościuszkowskiego oraz III rozbioru Polski

+

- opowiada o wydarzeniach, które rozegrały się podczas powstania kościuszkowskiego, używając wyrażen: *naczelnik powstania, przysięga Kościuszki, kosynierzy*

+

- podaje przyczyny i skutki wybuchu powstania w 1794 roku

+

- opisuje przebieg insurekcji kościuszkowskiej

+

- wyjaśnia, dlaczego Tadeusz Kościuszko wydał uniwersał połaniecki

+

- omawia rolę chłopów w powstaniu kościuszkowskim

+

- opowiada o losach Tadeusza Kościuszki po powstaniu w 1794 roku

+

- ocenia dokonania Tadeusza Kościuszki

+

- porównuje sztukę barokową z klasycystyczną oraz wskazuje różnice między stylem renesansowym i barokowym w architekturze

+

- rozpoznaje takie elementy architektoniczne, jak: gzyms, tympanon, fasada

+

- tłumaczy, co spowodowało ożywiony rozwój nauki w epoce oświecenia

+

- ocenia dokonania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego

+

Klasa VI wymagania edukacyjne

Badana czynność uczniów
Poziomy wymagań

K
P
R
D
W

I. Walka o odzyskanie niepodległości

Wiadomości

- wie, że „Mazurek Dąbrowskiego” jest jednym z polskich symboli narodowych

+

- wymienia wydarzenia z historii Polski, do których nawiązuje tekst „Mazurka Dąbrowskiego”

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *rewolucja, emigracja*

+

- rozumie, w jakim celu powstały Legiony Polskie

+

- tłumaczy, kim był Józef Wybicki

+

- wie, czym była rewolucja francuska

+

- prezentuje postać Napoleona Bonapartego

+

- podaje datę powstania Księstwa Warszawskiego

+

- wie, jak zmieniały się granice Księstwa Warszawskiego

+

- wyjaśnia, dlaczego Księstwo Warszawskie przestało istnieć

+

- opowiada o zasługach księcia Józefa Poniatowskiego

+

- omawia teorie na temat przyczyny śmierci Napoleona Bonapartego

+

- podaje datę wybuchu powstania listopadowego

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *represje, konfiskata*

+

- zna najważniejsze wydarzenia z okresu wojny polsko-rosyjskiej w 1831 roku

+

- wie, że podczas powstania listopadowego sejm podjął uchwałę o barwach narodowych

+

- tłumaczy, jakie decyzje dotyczące ziem polskich podjęto na kongresie wiedeńskim

+

- wymienia miejsca najważniejszych bitew stoczonych podczas powstania listopadowego

+

- tłumaczy, dlaczego Dzień Podchorążego przypada 29 listopada

+

- podaje imiona i nazwiska wybitnych Polaków, którzy wyemigrowali po klęsce powstania listopadowego oraz w czasach późniejszych

+

- wie, czym była Wielka Emigracja

+

- wymienia wybitnych Polaków żyjących współcześnie na emigracji

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *romantyzm*, *emisariusz*

+

- wie, co wydarzyło się w Europie w 1848 roku

+

- podaje datę wybuchu powstania styczniowego i określa czas trwania tego zrywu

+

- przedstawia cele, jakie przyświecały powstańcom listopadowym i styczniowym

+

- tłumaczy, na czym polegała walka partyzancka

+

- podaje przykłady represji zastosowanych wobec Polaków po klęsce powstań narodowych

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *manifestacja*, *branka*, *katorga*

+

- wymienia przyczyny manifestacji patriotycznych Polaków w 1861 roku

+

- wie, kim był Romuald Traugutt

+

Umiejętności

- zaznacza na osi czasu daty: 1795, 1797, 1807

+

- tłumaczy na podstawie tekstu źródłowego, na czym polegała rola gen. Jana Henryka Dąbrowskiego w tworzeniu Legionów Polskich

+

- interpretuje tekst „Mazurka Dąbrowskiego”

+

- ocenia, jakie znaczenie dla dążeń niepodległościowych Polaków miała klęska Napoleona w wojnie z państwami zaborczymi

+

- wymienia elementy narodowe w umundurowaniu polskich legionistów

+

- zaznacza na osi czasu okresy trwania powstań: listopadowego i styczniowego

+

- wskazuje na mapie miejsca ważniejszych bitew stoczonych w trakcie powstania listopadowego i styczniowego

+

- wymienia przyczyny i skutki powstania listopadowego

+

- określa, dlaczego powstanie listopadowe zakończyło się klęską

+

- opowiada o represjach stosowanych wobec Polaków przez władze carskie po upadku powstań narodowych

+

- ocenia, czy decyzja o zorganizowaniu powstania listopadowego była słuszna

+

- omawia na podstawie zebranych informacji zasługi Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza i Heleny Modrzejewskiej dla kultury polskiej

+

- rozpoznaje najważniejsze cechy utworów romantycznych

+

- charakteryzuje sposób walki w czasie powstania styczniowego

+

- wyjaśnia sens tekstu pieśni „Boże, coś Polskę”

+

- opowiada o funkcjonowaniu państwa podziemnego w okresie powstania styczniowego

+

- wskazuje na mapie obszary, na których podczas powstania styczniowego toczyły się walki partyzanckie

+

- porównuje powstanie listopadowe ze styczniowym

+

II. Pod zaborami

K

P

R

D

W

Wiadomości

- wyjaśnia znaczenie terminów: *rusyfikacja*, *germanizacja*

+

- omawia zasługi Bolesława Prusa, Henryka Sienkiewicza, Stanisława Wyspiańskiego, Jana Matejki, Stanisława Moniuszki oraz Heleny Modrzejewskiej dla rozwoju polskiej kultury

+

- zna przyczyny wybuchu strajku polskich dzieci we Wrześni

+

- tłumaczy, czym były rugie pruskie

+

- wie, jaką rolę odegrał Michał Drzymała w walce z germanizacją

+

- wymienia sposoby walki Polaków z germanizacją i rusyfikacją

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *rewolucja przemysłowa, fabryka, manufaktura, maszyna parowa, kolej żelazna, statek parowy, silnik elektryczny, telegraf*

+

- opisuje warunki pracy w XIX-wiecznej fabryce

+

- podaje przyczyny emigracji zarobkowej Polaków w XIX wieku

+

- wie, w jaki sposób XIX-wieczni robotnicy walczyli o swoje prawa

+

- zna zasługi Hipolita Cegielskiego dla rozwoju gospodarczego ziem polskich w XIX wieku

+

- wymienia dokonania Marii Skłodowskiej-Curie

+

- omawia zasługi Ignacego Łukasiewicza dla rozwoju polskiego przemysłu naftowego

+

- podaje daty: otwarcia pierwszej linii kolejowej, skonstruowania telefonu przez Aleksandra Grahama Bella, wynalezienia żarówki przez Tomasza Edisona

+

- wymienia odkrycia dokonane przez Ludwika Pasteura i Wilhelma Roentgena

+

Umiejętności

- zaznacza na osi czasu datę strajku polskich dzieci we Wrześni

+

- opowiada na podstawie tekstu źródłowego o prześladowaniach polskich uczniów w zaborze rosyjskim

+

- omawia na podstawie zebranych informacji rozwój polskiej kultury pod zaborami

+

- wyjaśnia, na czym polega symboliczne znaczenie postawy Michała Drzymały oraz strajku dzieci we Wrześni

+

- porównuje współczesne szkoły z tymi działającymi pod zaborami

+

- charakteryzuje sytuację Polaków w poszczególnych zaborach

+

- rozróżnia rzemieślnicze i fabryczne formy produkcji przemysłowej

+

- pokazuje na mapie najbardziej uprzemysłowione miasta na ziemiach polskich

+

- wskazuje na mapie świata państwa, do których Polacy najczęściej emigrowali z przyczyn ekonomicznych

+

- wymienia przyczyny i skutki zastosowania maszyny parowej w przemyśle i transporcie

+

- omawia proces uprzemysłowienia w XIX wieku

+

- rozróżnia emigrację polityczną i zarobkową

+

- przedstawia znaczenie Łodzi we współczesnej Polsce

+

- porównuje sposoby podróżowania w XIX i XXI wieku

+

- charakteryzuje życie w mieście pod koniec XIX stulecia

+

- ocenia, które spośród XIX-wiecznych wynalazków wywarły największy wpływ na życie mieszkańców miast

+

- opowiada o życiu i osiągnięciach Marii Skłodowskiej-Curie

+

III. Odrodzenie państwa polskiego

K

P

R

D

W

Wiadomości

- podaje daty wybuchu I wojny światowej i jej zakończenia

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *państwa centralne, ententa, traktat wersalski, front*

+

- wie, kim byli bolszewicy

+

- wymienia społeczne i gospodarcze skutki I wojny światowej

+

- omawia zasługi postaci, które przyczyniły się do odzyskania przez Polskę niepodległości: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego

+

- wskazuje, które wydarzenie z historii Polski upamiętnia się podczas Narodowego Święta Niepodległości

+

- podaje datę Bitwy Warszawskiej

+

- wie, kogo nazywa się Orłętami Lwowskimi

+

- wymienia czynniki, które zadecydowały o odzyskaniu niepodległości przez Polskę

+

- wyjaśnia, w jakich okolicznościach Polacy odbudowywali swoje państwo po zakończeniu I wojny światowej

+

- wymienia postanowienia traktatu wersalskiego dotyczące sprawy polskiej

+

- omawia proces kształtowania się granic II Rzeczypospolitej oraz wymienia wydarzenia, które zadecydowały o zasięgu terytorialnym Polski

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *plebiscyt*, *Wolne Miasto Gdańsk*

+

- tłumaczy, w jakim celu powołano Ligę Narodów

+

- opowiada o działalności szpiegów na terytorium Wolnego Miasta Gdańska

+

- zna oficjalną nazwę państwa polskiego w latach 1918–1939

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *parlament*, *partia*, *opozycja*

+

- tłumaczy, na czym polegał ustrój utrwalony w Polsce przez konstytucję z 1921 roku

+

- wskazuje na wielonarodowy charakter społeczeństwa II Rzeczypospolitej

+

- wymienia mniejszości narodowe i religijne, które zamieszkiwały II Rzeczpospolitą

+

- omawia trudności, z którymi zmagala się odrodzona Rzeczpospolita

+

- wyjaśnia, jakie były zasługi Eugeniusza Kwiatkowskiego dla rozwoju polskiej gospodarki

+

- tłumaczy, jakie znaczenie dla II Rzeczypospolitej miała budowa portu w Gdyni oraz utworzenie Centralnego Okręgu Przemysłowego

+

- wymienia najważniejsze kulturalne i sportowe osiągnięcia II Rzeczypospolitej

+

- określa, jaką rolę we współczesnej Polsce odgrywa Gdynia

+

Umiejętności

- zaznacza na osi czasu daty: 1914, 1918

+

- odnajduje na mapie państwa centralne oraz kraje należące do ententy

+

- wskazuje na mapie Europy obszary, na których toczyły działania wojenne podczas I wojny światowej

+

- rozpoznaje nowe rodzaje broni, które zastosowano w trakcie wojny 1914–1918

+

- określa przyczyny i skutki wydarzeń w Rosji w 1917 roku

+

- porównuje sytuację we współczesnej Europie z sytuacją, która panowała na kontynencie europejskim na początku XX wieku

+

- zaznacza na osi czasu datę 11 listopada 1918 roku

+

- odszukuje informacje o zasługach Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego dla państwa polskiego

+

- porównuje koncepcje Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego dotyczące odzyskania niepodległości przez Polskę

+

- opisuje na podstawie tekstu źródłowego nastroje Polaków w pierwszych dniach wolności

+

- ocenia, jaki wpływ na odzyskanie niepodległości przez Polskę miał wybuch konfliktu między państwami zaborczymi

+

- zaznacza na osi czasu okresy trwania powstania wielkopolskiego i III powstania śląskiego oraz datę Bitwy Warszawskiej

+

- omawia, jak kształtowały się granice Polski w latach 1918–1922, oraz wskazuje na mapie najważniejsze zmiany terytorialne

+

- ocenia znaczenie zwycięstwa w wojnie polsko-bolszewickiej dla odrodzonej Rzeczypospolitej

+

- wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej oraz wymienia jej sąsiadów

+

- zaznacza na osi czasu daty: uchwalenia konstytucji marcowej, wyboru Gabriela Narutowicza na prezydenta oraz zamachu majowego

+

- określa na podstawie mapy, jakie obszary II Rzeczypospolitej zamieszkiwali przedstawiciele poszczególnych mniejszości narodowych i religijnych

+

- wymienia przyczyny i skutki zamachu majowego

+

- charakteryzuje warstwy społeczne II Rzeczypospolitej

+

- opowiada o problemach i sukcesach gospodarczych II Rzeczypospolitej

+

- wskazuje na mapie najważniejsze ośrodki przemysłowe w międzywojennej Polsce

+

- omawia na podstawie zebranych informacji sytuację gospodarczą swojego regionu w okresie międzywojennym

+

- prezentuje postać Józefa Piłsudskiego

+

IV. Świat między wojnami

K

P

R

D

W

Wiadomości

- wymienia najważniejsze zmiany terytorialne, jakie dokonały się w Europie po I wojnie światowej

+

- prezentuje dokonania Charlesa Lindbergha, Aleksandra Fleminga oraz Alberta Einsteina

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *penicylina*, *jazz*, *film animowany*

+

- tłumaczy, jak rozwój nauki i techniki wpłynął na codzienne życie ludzi w okresie międzywojennym

+

- rozwija skrót *ZSRR*

+

- omawia metody sprawowania władzy, które stosował Józef Stalin

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *totalitaryzm, propaganda, łagier*

+

- wie, kim był Adolf Hitler i jakie były jego poglądy

+

- tłumaczy znaczenie terminów: *nazizm, rasizm, obóz koncentracyjny, Hitlerjugend, ograniczenie praw obywatelskich, III Rzesza*

+

- rozumie, dlaczego nazistom udało się zdobyć władzę w Niemczech

+

- wyjaśnia, w jaki sposób Adolf Hitler umacniał swoją władzę

+

- wie, dlaczego we współczesnym świecie walczy się z rasizmem

+

- omawia metody kształtowania „nowego człowieka”, które wykorzystywano w Związku Radzieckim i w nazistowskich Niemczech

+

- wymienia żądania wysuwane przez Hitlera wobec Polski pod koniec 1938 roku

+

- podaje datę zawarcia paktu Ribbentrop-Mołotow i tłumaczy, czego dotyczył ten dokument

+

- wyjaśnia, w jaki sposób Hitler łamał postanowienia traktatu wersalskiego

+

- rozumie, jakie zagrożenie dla Rzeczypospolitej wynikało z zawarcia przez Niemcy i ZSRR paktu Ribbentrop-Mołotow

+

- tłumaczy, kim był Józef Beck

+

- wyjaśnia, dlaczego współcześnie funkcjonują organizacje międzynarodowe strzegące pokoju

+

Umiejętności

- zaznacza na osi czasu datę podpisania traktatu wersalskiego

+

- wskazuje na mapie miejsce podpisania traktatu wersalskiego oraz państwa, które powstały w Europie po I wojnie światowej

+

- ocenia znaczenie odkrycia dokonanego przez Aleksandra Fleminga dla rozwoju medycyny

+

- tworzy historyjkę obrazkową przedstawiającą jeden dzień z życia człowieka w epoce międzywojennej

+

- zaznacza na osi czasu daty: 1922, 1932

+

- ocenia sposób sprawowania władzy przez Józefa Stalina

+

- opisuje na podstawie tekstu źródłowego warunki panujące w łagrach

+

- przedstawia Koreę Północną jako przykład współczesnego państwa totalitarnego

+

- porównuje sposób sprawowania władzy w państwie totalitarnym z rządami w kraju demokratycznym

+

- omawia na podstawie tekstu źródłowego, w jaki sposób prześladowano Żydów w nazistowskich Niemczech

+

- uzasadnia konieczność walki z rasizmem we współczesnym świecie

+

- zaznacza na osi czasu datę 23 sierpnia 1939 roku

+

- wskazuje na mapie państwa, które w okresie międzywojennym padły ofiarą zaborczej polityki nazistowskich Niemiec

+

- tłumaczy na podstawie tekstu źródłowego, jakie było stanowisko Polski wobec żądań, które wysunął Hitler w 1939 roku

+

- umieszcza na osi czasu daty przyłączenia Austrii do III Rzeszy oraz rozbioru Czechosłowacji

+

- ocenia stanowisko polskich władz wobec żądań hitlerowskich Niemiec

+

- wyjaśnia, dlaczego pakt Ribbentrop-Mołotow jest nazywany IV rozbiorem Polski

+

- opowiada o życiu i dokonaniach Aleksandra Fleminga

+

V. II wojna światowa

K

P
R
D
W

Wiadomości

- podaje daty wybuchu II wojny światowej oraz ataku ZSRR na Polskę

+

- wymienia ważne wydarzenia, które rozegrały się podczas kampanii wrześniowej: obronę półwyspu Westerplatte, obronę Poczty Polskiej w Gdańsku, bitwę nad Bzurą

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *kampania wrześniowa, wojna totalna, internowanie, Korpus Ochrony Pogranicza*

+

- wie, kim byli: Władysław Raczkiewicz, gen. Władysław Sikorski, gen. Franciszek Kleeberg, mjr Henryk Dobrzański „Hubal”, Stefan Starzyński

+

- tłumaczy, w jaki sposób wspólnie upamiętnia się bohaterstwo polskich żołnierzy walczących w kampanii wrześniowej

+

- podaje daty ataku III Rzeszy na ZSRR oraz agresji Japonii na Stany Zjednoczone

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *inwazja, państwa osi, alianci, koalicja antyhitlerowska, Pearl Harbor*

+

- wymienia najważniejsze działania wojenne prowadzone w Europie w latach 1940–1942

+

- opowiada o działaniach wojennych prowadzonych na Dalekim Wschodzie

+

- tłumaczy, jakie znaczenie dla współczesnych Amerykanów ma Pearl Harbor

+

- podaje miejsca i daty najważniejszych bitew II wojny światowej, w których brały udział polskie formacje wojskowe

+

- wyjaśnia, kim byli: gen. Stanisław Sosabowski, gen. Władysław Anders, gen. Stanisław Maczek, gen. Zygmunt Berling

+

- podaje dokładną datę zakończenia II wojny światowej w Europie

+

- wie, co wydarzyło się w 1945 roku w Hiroszynie i Nagasaki

+

- określa, kiedy zakończyła się II wojna światowa na Dalekim Wschodzie

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *Polskie Państwo Podziemne, Armia Krajowa, powstanie warszawskie, sabotaż, mały sabotaż*

+

- rozwija skrót *AK*

+

- opisuje sytuację Polaków na terenach okupowanych przez III Rzeszę i ZSRR z użyciem terminów: *okupacja, łapanka, getto, robotnicy przymusowi*

+

- tłumaczy, czym była zbrodnia wołyńska

+

- podaje datę wybuchu powstania warszawskiego

+

- wyjaśnia, co wydarzyło się w Katyniu

+

- rozumie, dlaczego powstało Muzeum Powstania Warszawskiego

+

- opisuje warunki panujące w gettach w czasie II wojny światowej

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *Holokaust*, *obóz zagłady*, *Auschwitz-Birkenau*

+

- podaje datę wybuchu powstania w getcie warszawskim

+

- wie, kim był Janusz Korczak

+

- wyjaśnia, na czym polegała działalność „Żegoty”

+

- omawia zasługi Ireny Sendlerowej

+

- tłumaczy, w jaki sposób upamiętnia się osoby, które pomagały Żydom w czasie II wojny światowej

+

Umiejętności

- umieszcza na osi czasu daty: 1 września 1939 roku, 17 września 1939 roku

+

- wskazuje na mapie państwa, które dokonały agresji na Polskę we wrześniu 1939 roku

+

- zaznacza na mapie linię podziału ziem polskich między Niemcy a ZSRR

+

- wymienia przyczyny i skutki klęski Polski w kampanii wrześniowej w 1939 roku

+

- opowiada o przebiegu kampanii wrześniowej

+

- opisuje na podstawie tekstu źródłowego przygotowania Polaków do obrony Grodna przed atakiem Armii Czerwonej

+

- ocenia postawę polskich żołnierzy i cywilów w pierwszych tygodniach wojny

+

- zdobywa informacje o losach swoich przodków w 1939 roku

+

- tworzy mapę myśli dotyczącą kampanii wrześniowej

+

- wskazuje na mapie państwa, które padły ofiarą niemieckiej agresji po 1939 roku, oraz kraje będące sojusznikami III Rzeszy

+

- ocenia, jakie znaczenie dla przebiegu II wojny światowej miało przyłączenie się Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego do walki po stronie aliantów

+

- zaznacza na osi czasu daty: ataku III Rzeszy na ZSRR, bitwy pod Kurskiem, inwazji na Normandię, kapitulacji Niemiec i Japonii

+

- wskazuje na mapie państwa zajęte przez Armię Czerwoną w latach 1944–1945

+

- omawia udział Polaków w walkach na frontach II wojny światowej

+

- opowiada, w jaki sposób współcześnie upamiętnia się polskich żołnierzy, którzy walczyli podczas II wojny światowej

+

- gromadzi informacje dotyczące 2. Korpusu Polskiego

+

- ocenia, czy decyzja Amerykanów o użyciu broni atomowej była słuszna

+

- przedstawia historię niedźwiedzia Wojtka

+

- zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania warszawskiego

+

- tłumaczy, w jaki sposób społeczeństwo polskie walczyło z okupantami

+

- przedstawia przyczyny i skutki wybuchu powstania warszawskiego

+

- wskazuje na mapie największe getta, hitlerowskie obozy koncentracyjne oraz miejsca na Wschodzie, w których zamordowano polskich oficerów

+

- charakteryzuje metody walki, które stosowali Polacy w trakcie powstania warszawskiego

+

- gromadzi informacje o sytuacji w swojej miejscowości w czasie II wojny światowej

+

- opowiada na podstawie tekstu źródłowego, w jaki sposób ratowano żydowskie dzieci żyjące w gettach

+

- wyjaśnia, w jaki sposób Polacy pomagali Żydom w czasie okupacji

+

- ocenia postawy, jakie przyjmowali Polacy wobec losu Żydów w trakcie II wojny światowej

+

- przedstawia sylwetkę Ireny Sendlerowej

+

VI. Polska Rzeczpospolita Ludowa

K

P

R

D

W

Wiadomości

- podaje daty utworzenia NATO i Układu Warszawskiego

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *Układ Warszawski, Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego (NATO), mur berliński, wyścig zbrojeń*

+

- tłumaczy, czym była zimna wojna

+

- wymienia współczesne cele NATO

+

- omawia rolę, którą odgrywa Polska w Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego

+

- wie, co oznacza skrót *PRL*

+

- przedstawia okoliczności objęcia władzy w Polsce przez komunistów

+

- opowiada, w jaki sposób polskie społeczeństwo uczestniczyło w powojennej odbudowie kraju

+

- rozwija skróty: *PZPR, UB, MO*

+

- tłumaczy, jakie były skutki przesiedleń ludności w Polsce po zakończeniu II wojny światowej

+

- podaje datę uchwalenia konstytucji PRL

+

- wskazuje wady i zalety życia w Polsce czasów komunistycznych

+

- wyjaśnia, dlaczego rządy panujące w PRL określa się jako dyktaturę partii komunistycznej

+

- wymienia charakterystyczne cechy gospodarki PRL

+

- wyjaśnia znaczenie terminu *cenzura*

+

- tłumaczy, dlaczego w historii Polski lata 1944–1956 są określane jako „czasy stalinowskie”

+

- rozumie termin *opozycja demokratyczna*

+

- omawia rolę, jaką odegrał Kościół katolicki w okresie PRL

+

- podaje datę wyboru Karola Wojtyły na papieża

+

- wyjaśnia, dlaczego bojowników podziemia niepodległościowego określa się jako Żołnierzy Wyklętych

+

- podaje daty najważniejszych protestów Polaków przeciw władzy komunistycznej w latach 1956, 1970, 1976 i 1980

+

- wymienia zasługi kardynała Stefana Wyszyńskiego

+

- przedstawia formy oporu Polaków przeciwko komunistycznej władzy

+

- prezentuje zasługi Lecha Wałęsy i księdza Jerzego Popiełuszki dla odzyskania przez Polskę suwerenności

+

- podaje datę podpisania porozumień sierpniowych w Gdańsku

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *strajk*, *stan wojenny*

+

- rozwija skrót *SB*

+

- opisuje warunki życia Polaków w czasie stanu wojennego

+

- omawia działania opozycji demokratycznej z użyciem określenia *walka bez przemocy*

+

- wymienia postacie i organizacje, które działają współcześnie w obronie praw człowieka

+

Umiejętności

- wskazuje na mapie państwa europejskie, które w okresie zimnej wojny należały do NATO oraz do Układu Warszawskiego

+

- wyjaśnia na podstawie tekstu źródłowego, czym była żelazna kurtyna

+

- zaznacza na osi czasu daty: utworzenia NATO, powstania Układu Warszawskiego oraz budowy muru berlińskiego

+

- tłumaczy, na czym polegała rywalizacja ZSRR i Stanów Zjednoczonych w okresie zimnej wojny

+

- porównuje mapę współczesnej Europy z mapą kontynentu europejskiego po 1945 roku

+

- wskazuje na mapie granice Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i wymienia jej sąsiadów

+

- porównuje granice II Rzeczypospolitej z granicami PRL

+

- umieszcza na osi czasu daty powstania PZPR oraz uchwalenia konstytucji PRL

+

- na podstawie tekstu źródłowego wymienia metody, które pozwoliły komunistom odnieść zwycięstwo wyborcze w 1947 roku

+

- wyjaśnia, z jakimi trudnościami zmagano się podczas odbudowy Warszawy po 1945 roku

+

- opowiada o społeczeństwie PRL z użyciem terminów: *likwidacja analfabetyzmu, awans społeczny, cenzura, ukryte bezrobocie, łamanie praw obywatelskich, propaganda sukcesu*

+

- opisuje życie codzienne mieszkańców PRL na podstawie relacji osób starszych

+

- wskazuje różnice między PRL a współczesną Polską ze szczególnym uwzględnieniem warunków życia codziennego

+

- zaznacza na osi czasu daty protestów społecznych w PRL oraz datę wyboru Karola Wojtyły na papieża

+

- porównuje, czym różnią się współczesne strajki od demonstracji z czasów PRL

+

- ocenia, jakie znaczenie dla polskiego społeczeństwa stanowił wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża

+

- na podstawie zebranych informacji przedstawia sylwetkę wybranego żołnierza podziemia niepodległościowego

+

- omawia przyczyny i skutki powstania NSZZ „Solidarność”

+

- tłumaczy, za jaką działalność jest przyznawana Pokojowa Nagroda Nobla, oraz wyjaśnia, dlaczego Lech Wałęsa otrzymał to wyróżnienie

+

- charakteryzuje na podstawie tekstu źródłowego politykę władz komunistycznych wobec opozycji demokratycznej w Polsce

+

- opowiada o działalności papieża Jana Pawła II

+

- wymienia przyczyny strajków w 1980 roku

+

- wyjaśnia, na czym polegały prześladowania opozycji demokratycznej w czasach komunistycznych

+

- na podstawie zebranych informacji przygotowuje prezentację dotyczącą księdza Jerzego Popiełuszki

+

- proponuje zmiany, jakie należy wprowadzić w szkole w celu poprawy warunków nauki

+

VII. Współczesna Polska

K

P

R

D

W

Wiadomości

- określa, od kiedy państwo polskie jest nazywane III Rzeczpospolitą

+

- wymienia najważniejsze postanowienia Okrągłego Stołu

+

- omawia rolę, jaką odegrał Tadeusz Mazowiecki w okresie przemian w 1989 roku

+

- wyjaśnia, co oznacza termin *wolne wybory*

+

- podaje nazwisko pierwszego prezydenta Polski wybranego w wyborach powszechnych

+

- przedstawia najważniejsze wydarzenia, jakie rozegrały się w Europie z lat 1989–1992: upadek muru berlińskiego, zjednoczenie Niemiec, rozpad ZSRR i rozpad Jugosławii

+

- rozumie, że wraz z upadkiem ZSRR zakończyła się zimna wojna

+

- wymienia zmiany, które dokonały się w polskim szkolnictwie na skutek przeobrażeń politycznych po 1989 roku

+

- tłumaczy, czym był „Jarmark Europa”

+

- podaje oficjalną nazwę państwa polskiego

+

- określa w przybliżeniu powierzchnię Polski oraz omawia podział administracyjny kraju

+

- zna datę uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

+

- tłumaczy, w jakich dziedzinach życia przejawia się demokratyczny charakter państwa polskiego

+

- wymienia najważniejsze organy władzy państwowej w Polsce: prezydenta RP, premiera i Radę Ministrów, Sejm i Senat, sądy

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *konstytucja, wolne media, wolność słowa, opinia publiczna*

+

- omawia zadania poszczególnych organów władzy państwowej oraz władz samorządowych

+

- wskazuje, w jaki sposób uczniowie mogą wpływać na organizację życia szkoły

+

- wymienia prezydentów III Rzeczypospolitej

+

- tłumaczy, dlaczego sądy w Polsce są niezależne od pozostałych organów władzy

+

- podaje przykłady konkretnych działań podejmowanych przez samorząd w miejscu swojego zamieszkania

+

- określa rodzinę jako podstawową grupę społeczną

+

- wymienia uczniowskie prawa i obowiązki

+

- wyjaśnia znaczenie terminu *prawa człowieka*

+

- rozumie, w jakim celu powołano urzędy Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka

+

- podaje przykłady instytucji, do których można się zwrócić w przypadku łamania praw dziecka

+

- rozwija skrót *ONZ* i określa, czym zajmuje się Organizacja Narodów Zjednoczonych

+

- wie, za jakie zasługi przyznaje się *Order Uśmiechu*

+

- wymienia przykłady działań mających na celu ochronę praw człowieka na świecie

+

- wskazuje pracę jako jedną z podstawowych form działalności człowieka

+

- podaje przykłady grup społecznych

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *gospodarka wolnorynkowa, prywatyzacja, bezrobocie*

+

- rozumie, że funkcjonowanie społeczeństwa możliwe jest dzięki odpowiedniemu podziałowi pracy

+

- wie, czym są kwalifikacje zawodowe

+

- wymienia skutki emigracji zarobkowej Polaków

+

- tłumaczy, dlaczego wciąż powstają nowe zawody, a niektóre zajęcia są coraz rzadziej wykonywane

+

- wyjaśnia znaczenie terminu *Unia Europejska*

+

- podaje daty powstania Unii Europejskiej oraz wstąpienia Polski do tej organizacji

+

- tłumaczy, co oznaczają terminy: *integracja europejska, europejska solidarność*

+

- przedstawia rolę, jaką w procesie integracji europejskiej odegrał Robert Schuman

+

- określa, ile państw należy do Unii Europejskiej

+

- omawia działania podejmowane przez państwa członkowskie UE w celu integracji gospodarczej, rozwoju regionalnego i ochrony środowiska

+

- wyjaśnia, czym była Europejska Wspólnota Gospodarcza, oraz podaje, w którym roku powstała ta organizacja

+

- wymienia władców, którzy podejmowali w średniowieczu próby zjednoczenia Europy

+

- przedstawia najważniejsze wydarzenia w procesie integracji Polski z UE

+

- podaje przykłady argumentów, które wysuwali zwolennicy i przeciwnicy wstąpienia Polski do Unii Europejskiej

+

- określa, jakie znaczenie dla Polaków miało przystąpienie Rzeczypospolitej do strefy Schengen

+

- tłumaczy, w jaki sposób Polska wykorzystuje fundusze unijne

+

Umiejętności

- zaznacza na osi czasu daty: 4 czerwca 1989 roku, 1990 rok, 2 kwietnia 1997 roku

+

- ocenia znaczenie wyborów z 4 czerwca 1989 roku w procesie przemian demokratycznych w Polsce

+

- wskazuje na mapie państwa europejskie, które powstały lub odrodziły się po upadku komunizmu

+

- przedstawia przyczyny i skutki obrad Okrągłego Stołu

+

- opowiada, jak doszło do powstania „Jarmarku Europa”

+

- odnajduje na mapie państwa sąsiadujące z Polską oraz województwo, w którym mieszka

+

- wskazuje fragmenty Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, które świadczą o demokratycznym charakterze państwa polskiego

+

- omawia na podstawie schematu procedurę powoływania władz samorządowych w Polsce

+

- wymienia problemy miejscowości lub gminy, które są najistotniejsze z punktu widzenia mieszkańców

+

- wyjaśnia, na czym polegają prawa i obowiązki obywateli RP

+

- tłumaczy, jakie są zadania Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka

+

- ocenia, jakie znaczenie miało uchwalenie Powszechnej deklaracji praw człowieka

+

- określa znaczenie pracy w życiu człowieka

+

- wyjaśnia, na czym polegały reformy gospodarcze w Polsce po upadku komunizmu

+

- omawia role, jakie odgrywają poszczególne grupy społeczne we współczesnym społeczeństwie

+

- wymienia na podstawie informacji uzyskanych z różnych źródeł (np. w trakcie rozmów z osobami starszymi) najistotniejsze problemy współczesnej Polski

+

- ocenia przemiany gospodarcze po 1989 roku

+

- na podstawie infografiki określa, jakie kwalifikacje są potrzebne do wykonywania różnych zawodów

+

- rozpoznaje symbole Unii Europejskiej: flagę i hymn („Ode do radości”)

+

- zaznacza na osi czasu datę powstania Unii Europejskiej

+

- tłumaczy, na czym polega polityka otwartych granic w Unii Europejskiej

+

- opowiada o początkach integracji europejskiej

+

- omawia na podstawie mapy etapy poszerzania wspólnoty europejskiej o kolejne państwa

+

- umieszcza na osi czasu datę wstąpienia Polski do Unii Europejskiej

+

- przedstawia przyczyny i skutki wstąpienia Polski do UE

+

- opisuje zmiany, jakie dokonały się w Polsce po przyjęciu do Unii Europejskiej

+

- wymienia korzyści oraz obowiązki i ograniczenia wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej

+

- ocenia, jak przynależność Polski do UE może wpłynąć na życie młodych ludzi

+

- prezentuje sylwetkę Roberta Schumana

+

VIII. Problemy ludzkości

K

P

R

D

W

Wiadomości

- wymienia nowoczesne środki transportu

+

- tłumaczy, co oznacza powiedzenie „świat stał się mniejszy”, oraz wskazuje przyczyny określanego w ten sposób zjawiska

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *podbój kosmosu, lądowanie człowieka na Księżycu, wahadłowiec, sztuczny satelita, nawigacja GPS*

+

- podaje daty najważniejszych wydarzeń związanych z podbojem kosmosu

+

- wie, kim był Jurij Gagarin

+

- określa, w jaki sposób katastrofy ekologiczne wpływają na zanieczyszczenie środowiska naturalnego

+

- omawia działania, które są podejmowane w celu ograniczenia zanieczyszczenia środowiska

+

- wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z mediów elektronicznych

+

- wyjaśnia znaczenie terminów: *komputer osobisty, internet, portale społecznościowe*

+

- podaje zasady, których powinni przestrzegać użytkownicy internetu

+

- rozumie, czym jest kultura masowa

+

- tłumaczy, dlaczego współczesny świat określa się jako „globalną wioskę”

+

- omawia podstawowe problemy krajów Trzeciego Świata

+

- podaje przykłady działań podejmowanych przez organizacje międzynarodowe w celu pomocy najbiedniejszym krajom

+

- dostrzega różnice dzielące współczesny świat na bogatą Północ i biedne Południe

+

- wymienia nazwy organizacji, które niosą pomoc mieszkańcom krajów Trzeciego Świata lub działają w obronie praw człowieka

+

- podaje przykłady problemów, z którymi borykają się dzieci mieszkające w państwach biednego Południa

+

- wyjaśnia znaczenie terminu *wojna lokalna*

+

- opowiada o tym, co wydarzyło się w Nowym Jorku 11 września 2001 roku

+

- tłumaczy, jakie działania są podejmowane w celu zapobiegania konfliktom na świecie

+

- wskazuje na zagrożenia, jakie dla międzynarodowego pokoju stwarza terroryzm

+

- wymienia przyczyny konfliktu palestyńsko-izraelskiego

+

Umiejętności

- zaznacza na osi czasu daty związane z podbojem kosmosu: lata 1961 i 1969

+

- omawia na podstawie infografiki pozytywne i negatywne skutki postępu technicznego we współczesnym świecie

+

- na podstawie tekstu źródłowego wymienia skutki niszczenia środowiska naturalnego

+

- ocenia wpływ człowieka na środowisko naturalne

+

- opowiada, jak wyobraża sobie postęp w technice w najbliższych latach

+

- na podstawie artykułu wymienia argumenty wysuwane przez osoby twierdzące, że Amerykanie w 1969 roku nie wylądowali na Księżycu, oraz przez osoby, które są przekonane o powodzeniu misji Apolla 11, a następnie wyraża własną opinię na omawiany temat

+

- tłumaczy, w jaki sposób wykorzystuje się nowoczesne technologie w szkołach

+

- na podstawie tekstu źródłowego podaje zasady bezpiecznego korzystania z internetu

+

- określa wpływ kultury amerykańskiej na życie ludzi na całym świecie

+

- na podstawie własnych obserwacji opisuje metody wykorzystywane przez media w celu przyciągnięcia uwagi odbiorców

+

- wskazuje na mapie świata obszary, na których odsetek ludzi cierpiących głód jest najwyższy, oraz tereny, na których jest on najniższy

+

- wyjaśnia, z czego wynikają problemy państw biednego Południa

+

- wskazuje formy pomocy udzielanej państwom biednego Południa, które uważa za najskuteczniejsze

+

- na podstawie zebranych informacji opisuje dowolną akcję przeprowadzoną przez jedną z organizacji charytatywnych

+

- zaznacza na osi czasu datę ataku terrorystycznego na USA z 11 września 2001 roku

+

- tłumaczy, dlaczego konflikty należy rozwiązywać drogą dialogu

+

- wskazuje na mapie świata regiony, w których wybuchają współcześnie najwięcej konfliktów zbrojnych

+

- wyjaśnia na przykładach przyczyny i skutki konfliktów zbrojnych

+

- wskazuje problem współczesnego świata, który uważa za najważniejszy, a następnie proponuje sposób jego rozwiązania

+

- na podstawie zebranych informacji omawia wybrany współczesny konflikt zbrojny

+

- tłumaczy, jaki wkład w rozwój nowoczesnych technologii wniósł Steve Jobs

+

Roczny plan pracy z historii dla klasy 7 szkoły podstawowej do programu nauczania „Wczoraj i dziś”

Wymagania na poszczególne oceny

Temat lekcji	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca

ROZDZIAŁ I: EUROPA PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM

<p>1. Kongres wiedeński</p>	<p>1. Początek kongresu 2. „Sto dni” Napoleona 3. Postanowienia kongresu 4. Zmiany granic w Europie 5. Święte Przymierze</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: restauracja, legitymizm, równowaga europejska – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego (1814–1815) – wskazuje na mapie państwa decydujące na kongresie wiedeńskim – podaje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: abdykacja, Święte Przymierze – zna daty: bitwy pod Waterloo (18 VI 1815), podpisania aktu Świętego Przymierza (IX 1815) – prezentuje główne założenia ładu wiedeńskiego – przedstawia decyzje kongresu dotyczące ziem polskich</p>	<p>Uczeń: – zna datę „stu dni” Napoleona (III–VI 1815) – identyfikuje postacie: Aleksandra I, Charles’a Talleyranda, Klemensa von Metternicha – omawia przebieg „stu dni” Napoleona – przedstawia okoliczności powstania Świętego Przymierza</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Roberta Stewarta Castlereagha, Franciszka I, Fryderyka Wilhelma III – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po kongresie wiedeńskim oraz państwa Świętego Przymierza – przedstawia cele i działalność Świętego Przymierza</p>	<p>Uczeń: – ocenia postawę Napoleona i Francuzów w okresie jego powrotu do kraju – ocenia zasady, w oparciu o które stworzono ład wiedeński – ocenia działalność Świętego Przymierza</p>
<p>2. Rewolucja przemysłowa</p>	<p>1. Narodziny przemysłu 2. Rewolucja przemysłowa na świecie 3. Maszyna parowa i jej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: industrializacja, rewolucja przemysłowa, maszyna parowa – zna datę udoskonalenia maszyny parowej (1763) – identyfikuje postać Jamesa Watta – wymienia przyczyny rewolucji przemysłowej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: manufaktura, fabryka, urbanizacja, kapitał, kapitaliści, robotnicy, proletariats – identyfikuje postacie: Samuela Morse’a, George’a Stephensona – wymienia gałęzie przemysłu, które rozwinęły się dzięki zastosowaniu maszyny</p>	<p>Uczeń: – zna daty: skonstruowania silnika elektrycznego (1831), skonstruowania telegrafu (1837) – identyfikuje postać Michaela Faradaya – wskazuje na mapie państwa, na których terenie rozwinęły się w XIX w. najważniejsze zagłębia przemysłowe</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: cywilizacja przemysłowa, metropolia – zna datę pierwszego połączenia kablowego między Ameryką i Europą (1866) – przedstawia gospodarcze i społeczne skutki</p>	<p>Uczeń: – identyfikuje postacie: Thomasa Newcomena, Charlesa Wheatstone’a, Thomasa Davenporta – wyjaśnia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w. – opisuje sposób działania maszyny parowej – ocenia gospodarcze i społeczne skutki</p>

	<p>zastosowanie</p> <p>4. Narodziny elektrotechniki</p> <p>5. Skutki rewolucji przemysłowej</p>		<p>parowej</p> <p>– omawia wpływ zastosowania maszyny parowej na rozwój komunikacji</p>	<p>Europy</p> <p>– wyjaśnia okoliczności narodzin przemysł XIX w.</p> <p>– przedstawia konsekwencje zastosowania maszyny parowej dla rozwoju przemysłu</p>	<p>industrializacji</p> <p>– wyjaśnia znaczenie wynaleźnienia elektryczności dla rozwoju przemysłu i komunikacji</p>	<p>rozwoju przemysłu w XIX w.</p>
3. Nowe idee polityczne	<p>1. Liberalizm</p> <p>2. Konserwatyzm</p> <p>3. Idee narodowe</p> <p>4. Początki ruchu robotniczego</p> <p>5. Czartyzm</p> <p>6. Socjalizm i komunizm</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: ideologia, proletariat, ruch robotniczy, strajk, związek zawodowy</p> <p>– identyfikuje postać Adama Smitha</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: liberalizm, konserwatyzm, socjalizm</p> <p>– identyfikuje postacie: Edmunda Burke’a, Karola Marksa</p> <p>– przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu i ruchu robotniczego</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: wolna konkurencja, komunizm, idee narodowe</p> <p>– identyfikuje postacie: Giuseppe Mazziniego, Henriego de Saint-Simona, Roberta Owena, Fryderyka Engelsa</p> <p>– charakteryzuje założenia liberalizmu, konserwatyzmu, socjalizmu i komunizmu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna datę wydania <i>Manifestu komunistycznego</i> (1848)</p> <p>– przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu i ruchu robotniczego</p> <p>– wyjaśnia różnice między socjalistami i komunistami</p> <p>– wyjaśnia rolę związków zawodowych w rozwoju ruchu robotniczego</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: czartyzm, falanster</p> <p>– zna daty: ruchu czartystów (1836–1848)</p> <p>– opisuje narodziny ruchu czartystów, ich postulaty oraz skutki działalności</p> <p>– ocenia wpływ nowych ideologii na życie społeczne i polityczne w pierwszej połowie XIX w.</p>
4. Przeciwno Świętemu Przymierzu	<p>1. Walka z ładem wiedeńskim</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu Wiosna Ludów</p> <p>– zna datę Wiosny Ludów</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lipcowa, rewolucja</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: uzyskania niepodległości przez Grecję (1829), powstania</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: dekabryści, bankiety</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– przedstawia przebieg skutki walki Greków o niepodległość</p>

	<p>2. Niepodległość Grecji</p> <p>3. Początek Wiosny Ludów</p> <p>4. Wystąpienia w Niemczech i Austrii</p> <p>5. Parlament frankfurcki</p> <p>6. Powstanie węgierskie</p> <p>7. Wiosna Ludów we Włoszech</p> <p>8. Wojna krymska</p>	<p>(1848–1849)</p> <p>– wskazuje na mapie państwa, w których wybuchła Wiosna Ludów;</p> <p>– wymienia przyczyny Wiosny Ludów</p>	<p>lutowa, parlament frankfurcki</p> <p>– zna daty: rewolucji lipcowej we Francji (1830), wybuchu Wiosny Ludów we Francji (II 1848)</p> <p>– identyfikuje postacie: Mikołaja I, Ludwika Napoleona Bonapartego, Franciszka Józefa I</p> <p>– wskazuje na mapie państwa, które uzyskały niepodległość w pierwszej połowie XIX w.</p> <p>– przedstawia przyczyny i przejawy walki z ładem wiedeńskim</p> <p>– przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich</p>	<p>w Belgii (1830), zwołania parlamentu frankfurckiego (V 1848), wybrania Ludwika Napoleona Bonapartego prezydentem Francji (XII 1848), stłumienia powstania węgierskiego (1849), wojny krymskiej (1853–1856)</p> <p>– identyfikuje postacie: Klemensa von Metternicha, Aleksandra II</p> <p>– wskazuje na mapie państwa, w których w latach 1815–1847 wybuchły rewolucje i powstania narodowe oraz państwa zaangażowane w wojnę krymską</p> <p>– omawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lipcowej we Francji</p> <p>– wymienia przyczyny i skutki wojny krymskiej</p>	<p>– zna daty: wybuchu antytureckiego powstania w Grecji (1821–1822), powstania dekabrystów (XII 1825), uznania niepodległości Belgii (1831), wybuchu Wiosny Ludów w Prusach, Austrii na Węgrzech i we Włoszech (III 1848), powstania robotniczego w Paryżu (VI 1848)</p> <p>– identyfikuje postacie: Karola X, Ludwika Filipa, Lajosa Kossutha, Józefa Bema Karola Alberta</p> <p>– przedstawia cele, przebieg i skutki powstania dekabrystów</p> <p>– opisuje przebieg Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich</p>	<p>– ocenia znaczenie Wiosny Ludów dla państw i narodów europejskich</p> <p>– omawia rolę parlamentu frankfurckiego w procesie jednoczenia Niemiec</p>
--	--	--	---	--	--	--

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU I

ROZDZIAŁ II: ZIEMIE POLSKIE PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM

<p>1. Po upadku Księstwa Warszawskiego</p>	<p>1. Podział ziem polskich</p> <p>2. Rzeczpospolita Krakowska</p> <p>3. Wielkie Księstwo Poznańskie</p> <p>4. Sytuacja gospodarcza w zaborze pruskim – podstawy nowoczesności</p> <p>5. Sytuacja gospodarcza w zaborze</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu uwłaszczenie – zna datę powstania Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Poznańskiego i Wolnego Miasta Krakowa (1815) – wskazuje na mapie podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu ziemie zabrane – zna daty: reformy uwłaszczeniowej w Wielkim Księstwie Poznańskim (1823), zniesienia pańszczyzny w zaborze austriackim (1848) – charakteryzuje ustrój Wielkiego Księstwa Poznańskiego – opisuje ustrój Rzeczypospolitej Krakowskiej – charakteryzuje rozwój gospodarczy zaboru pruskiego – opisuje sytuację gospodarczą w zaborze austriackim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu protektorat – zna daty: nadania wolności osobistej chłopom w zaborze pruskim (1807), powołania sejmu prowincjonalnego w Wielkim Księstwie Poznańskim (1824) – identyfikuje postacie: Antoniego Radziwiła, Edwarda Raczyńskiego, Tytusa Działyńskiego, Józefa Maksymiliana Ossolińskiego – omawia proces uwłaszczania chłopów w zaborze pruskim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę otwarcia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie (1817) – wyjaśnia, jaką rolę pełniła Rzeczpospolita Krakowska w utrzymaniu polskości – porównuje sytuację gospodarczą ziem polskich pod zaborami – przedstawia warunki rozwoju polskiej kultury i oświaty w zaborze pruskim i Galicji 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę wprowadzenia obowiązku szkolnego w zaborze pruskim (1825) – ocenia skutki reformy uwłaszczeniowej w zaborze pruskim – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków w zaborze pruskim i austriackim
--	---	---	---	--	--	--

	e austriac ckim 6. Kultura i oświat a					
2. W Królestwie Polskim	1. Konstytucja Królestwa Polskiego 2. Namiestnik i wielki książę 3. Gospodarka Królestwa Polskiego 4. Kultura i edukacja pod zaborem	Uczeń: – zna datę nadania konstytucji Królestwu Polskiemu (1815) – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Piotra Wysockiego – wskazuje na mapie zasięg Królestwa Polskiego – wymienia organy władzy określone w konstytucji Królestwa Polskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kaliszanie, konspiracja – zna daty: objęcia władzy przez Mikołaja I (1825), zawiązania Sprzysiężenia Podchorążych (1828) – identyfikuje postacie: Aleksandra I, wielkiego księcia Konstantego, Mikołaja I, Franciszka Ksawerego Druckiego–Lubeckiego, Stanisława Staszica, Waleriana Łukasińskiego – charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego – opisuje rozwój przemysłu w Królestwie Polskim – omawia rozwój kultury i edukacji w Królestwie Polskim – wymienia przykłady organizacji spiskowych i ich cele	Uczeń: – zna daty: otwarcia uniwersytetu w Warszawie (1816), działalności Towarzystwa Filomatów (1817–1823), wprowadzenia cenzury w Królestwie Polskim (1819), założenia Banku Polskiego (1828) – identyfikuje postacie: Józefa Zajączka, Juliana Ursyna Niemcewicza, Adama Jerzego Czartoryskiego, Wincentego i Bonawentury Niemojowskich – wskazuje na mapie najważniejsze okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim – przedstawia reformy gospodarcze Franciszka Ksawerego Druckiego–Lubeckiego – przedstawia sytuację na	Uczeń: – zna daty: powstania Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (1825), wystąpienia kaliszian (1820) – identyfikuje postacie: Stanisława Kostki Potockiego, Tadeusza Czackiego, Tomasza Zana – wskazuje na mapie Kanał Augustowski – wyjaśnia, jaką rolę w życiu Królestwa Polskiego pełnił wielki książę Konstanty – charakteryzuje działalność kulturalno–oświatową Polaków na ziemiach zabranych – przedstawia okoliczności powstania opozycji legalnej i cele jej działalności – opisuje okoliczności powstania organizacji spiskowych	Uczeń: – wymienia wady i zalety ustroju Królestwa Polskiego – ocenia rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego – omawia różnice pomiędzy opozycją legalną i nielegalną w Królestwie Polskim – ocenia stosunek władz carskich do opozycji legalnej i nielegalnej

	rosyjskim 5. Opozycja legalna w Królestwie Polskim 6. Tajne spiski i organizacje			wsi w Królestwie Polskim		
3. Powstanie listopadowe	1. Wybuch powstania 2. Od negocjacji do detronizacji 3. Wojna polsko-rosyjska 4. Wodzowie powstania	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu noclistopadowa – zna daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830), bitwy pod Olszynką Grochowską (II 1831), wojny polsko-rosyjskiej (II–X 1831) – identyfikuje postacie: Piotra Wysockiego, Józefa Chłopickiego – wymienia przyczyny powstania listopadowego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: dyktator, detronizacja – zna daty: detronizacji Mikołaja I i zerwania unii z Rosją (25 I 1831), bitwy pod Ostrołęką (V 1831), bitwy o Warszawę (6–7 IX 1831) – identyfikuje postacie: wielkiego księcia Konstantego, Adama Jerzego Czartoryskiego – wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego – wyjaśnia, jakie	Uczeń: – zna daty: przejścia dyktatury przez Józefa Chłopickiego (XII 1830), – identyfikuje postacie: Ignacego Prądzyńskiego, Emilii Plater, Józefa Bema, Iwana Dybicza, Iwana Paskiewicza – wskazuje na mapie teren poza Królestwem Polskim, na których toczyły się walki podczas powstania w latach 1830–1831 – opisuje przebieg nocy listopadowej – charakteryzuje poczynania władz	Uczeń: – zna daty: bitwy pod Stoczką (II 1831), bitew pod Wawrem i Dębem Wielkim (III 1831), bitew pod Iganiami i Boremlem (IV 1831) – identyfikuje postacie: Józefa Sowińskiego, Jana Skrzyneckiego, Jana Krukowieckiego, Józefa Dwernickiego – przedstawia przebieg walk powstańczych poza Królestwem Polskim	Uczeń: – identyfikuje postacie: Michała Radziwiłła, Macieja Rybińskiego, Antoniego Giełguda – ocenia postawy wodzów powstania listopadowego – ocenia, czy powstanie listopadowe miało szanse powodzenia

	<p>nia listopa doweg o 5. Walki poza Królestwem</p>		<p>znaczenie dla powstania listopadowego miała detronizacja cara Mikołaja I – omawia przyczyny klęski powstania listopadowego</p>	<p>powstańczych do wybuchy wojny polsko–rosyjskiej – opisuje przebieg wojny polsko–rosyjskiej</p>		
4. Wielka Emigracja	<p>1. Ucieczka przed represjami 2. Stronnictwa polityczne na emigracji</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: emigracja, Wielka Emigracja – identyfikuje postacie: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego – wymienia przyczyny Wielkiej Emigracji – wskazuje na mapie główne kraje, do których emigrowali Polacy po upadku powstania listopadowego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: zsyłka, emisariusz – identyfikuje postacie: Zygmunta Krasińskiego, Joachima Lelewela, Adama Jerzego Czartoryskiego – wymienia główne obozy polityczne powstałe na emigracji – wymienia formy działalności Polaków na emigracji</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: katoga, amnestia – zna daty: powstania Towarzystwa Demokratycznego Polskiego (1832) i Hôtel Lambert (1833) – przedstawia stosunek władz i społeczeństw Europy do polskich emigrantów – charakteryzuje program Towarzystwa Demokratycznego Polskiego – przedstawia poglądy środowisk konserwatywnych z Hôtel Lambert</p>	<p>Uczeń: – zna daty: powstania Komitetu Narodowego Polskiego (1831), Gromad Ludu Polskiego (1835) – identyfikuje postacie: Ludwika Mierosławskiego, Wiktora Heltmana – wskazuje na mapie trasy, które przemierzali polscy emigranci – przedstawia program Komitetu Narodowego Polskiego – omawia poglądy Gromad Ludu Polskiego</p>	<p>Uczeń: – opisuje działalność kulturalną Polaków na emigracji – ocenia działalność Polaków na emigracji</p>
5. Ziemie polskie po powstaniu listopadowym	1. Represje po upadku powstania	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu rusyfikacja – zna datę wybuchu powstania krakowskiego</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rabacja, kontrybucja – zna daty: wybuchu</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: noc paskiewiczowska, Statut organiczny,</p>	<p>Uczeń: – zna daty: powstania Stowarzyszenia Ludu Polskiego (1835), wprowadzenia</p>	<p>Uczeń: – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków po upadku powstania</p>

	<p>nia listopadowego</p> <p>o</p> <p>2. Królestwo Polskie w cieniu Cytadeli</p> <p>3. Represje w zaborze pruskim</p> <p>4. Działalność spiskowa</p> <p>5. Powstanie krakowskie</p> <p>6. Rabacja galicyjska</p>	<p>(21/21 II 1846)</p> <p>– wymienia represje wobec uczestników powstania listopadowego</p> <p>– wskazuje przykłady polityki rusyfikacji w Królestwie Polskim po upadku powstania listopadowego</p> <p>– wskazuje na mapie tereny objęte powstaniem krakowskim</p>	<p>rabacji galicyjskiej (II 1846)</p> <p>– identyfikuje postacie: Iwana Paskiewicza, Edwarda Dembowskiego, Jakuba Szeli</p> <p>– charakteryzuje politykę władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego</p> <p>– omawia przebieg i skutki powstania krakowskiego</p> <p>– przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rabacji galicyjskiej</p>	<p>– zna daty: wprowadzenia Statutu organicznego (1832), ogłoszenia stanu wojennego w Królestwie Polskim (1833), likwidacji Rzeczypospolitej Krakowskiej (XI 1846)</p> <p>– identyfikuje postacie: Szymona Konarskiego, Piotra Ściegiennego</p> <p>– wskazuje na mapie tereny objęte rabacją galicyjską</p> <p>– wyjaśnia, w jakich okolicznościach wybuchło powstanie krakowskie</p>	<p>rosyjskiego kodeksu karnego w Królestwie Polskim (1847)</p> <p>– identyfikuje postacie: Edwarda Flottwella, Karola Libelta, Henryka Kamieńskiego</p> <p>– omawia represje popowstaniowe w zaborze pruskim</p> <p>– charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich w latach 30. i 40. XIX w.</p> <p>– przedstawia przyczyny niepowodzenia powstania krakowskiego</p>	<p>listopadowego</p> <p>– ocenia postawę chłopów galicyjskich wobec szlachty i powstania krakowskiego</p>
6. Wiosna Ludów na ziemiach polskich	1. Nastroje w Wielkopolsce	<p>Uczeń:</p> <p>– identyfikuje postacie: Józefa Bema, Adama Mickiewicza</p> <p>– wyjaśnia przyczyny</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: powstania wielkopolskiego (IV–V 1848), uwłaszczenia chłopów w</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: porozumienia w Jarosławcu (IV 1848), bitwy pod Miłosławiem (IV 1848),</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu serwituty</p> <p>– zna datę powstania Komitetu Narodowego w</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia, jakie znaczenie dla polskiego ruchu niepodległościowego w</p>

	<p>na początku 1848 roku</p> <p>2. Powstanie</p> <p>w Wielkopolsce</p> <p>3. W obronie polskości na Warmii , Mazurach i Śląsku</p> <p>4. Sytuacja w Galicii</p> <p>5. Ukraiński ruch narodowy</p> <p>6. <i>Za waszą i naszą</i></p>	<p>wybuchu Wiosny Ludów na ziemiach polskich pod zaborami – wskazuje na mapie zaborów, w których doszło do wystąpień w 1848 r.</p>	<p>Galicii (1848)</p> <p>– identyfikuje postać Ludwika Mierostawskiego</p> <p>– opisuje przebieg Wiosny Ludów w Wielkim Księstwie Poznańskim</p> <p>– omawia przebieg Wiosny Ludów w Galicii</p>	<p>– identyfikuje postacie: Franza von Stadion, Wojciecha Chrzanowskiego, Józefa Wysockiego, Henryka Dembińskiego</p> <p>– charakteryzuje wkład Polaków w wydarzenia Wiosny Ludów w Europie</p>	<p>Poznaniu (III 1848)</p> <p>– identyfikuje postacie: Józefa Lompy, Emanuela Smołki, Gustawa Gizewiusza, Krzysztofa Mrongowiusza</p> <p>– przedstawia działalność polskich społeczników na Warmii, Mazurach i Śląsku</p>	<p>Galicii miał wzrost świadomości narodowościowej wśród Rusinów</p> <p>– ocenia skutki Wiosny Ludów na ziemiach polskich</p> <p>– ocenia decyzję władz austriackich o uwłaszczeniu</p>
--	---	--	--	---	---	---

	wolność					
7. Kultura polska doby romantyzmu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kultura polska 2. po utracie niepodległości 3. Narodziny romantyzmu 4. Polski mesjanizm 5. Początki badań historii Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu romantyzm – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina – wymienia poglądy romantyków 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu racjonalizm – identyfikuje postać Joachima Lelewela – wyjaśnia, na czym polegał konflikt z klasykami – przedstawia najwybitniejszych polskich twórców epoki romantyzmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: mesjanizm, salon artystyczny – charakteryzuje warunki, w jakich ukształtował się polski romantyzm – wyjaśnia, czym był polski mesjanizm 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę opublikowania ballady <i>Romantyczność</i> Adama Mickiewicza – identyfikuje postać Andrzeja Towiańskiego, Artura Grottgera – przedstawia sytuację kultury polskiej po utracie niepodległości 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia wpływ romantyzmu na niepodległościowe postawy Polaków

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU II

ROZDZIAŁ III: EUROPA I ŚWIAT PO WIOŚNIE LUDÓW

1. Stany Zjednoczone w XIX wieku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój Stanów Zjednoczonych 2. Podział na Północ i Południe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna secesyjna, Północ, Południe – zna datę wojny secesyjnej (1861–1865) – identyfikuje postać Abrahama Lincolna – wymienia przyczyny i skutki wojny secesyjnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: secesja, Konfederacja, Unia, wojna totalna – zna datę wydania dekretu o zniesieniu niewolnictwa (1863) – identyfikuje postacie: Roberta Lee, Ulyssesa Granta – charakteryzuje sytuację 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: taktyka spalonej ziemi, abolicjonizm, demokraci, republikanie – zna daty: wyboru Abrahama Lincolna na prezydenta USA (1860), secesji Karoliny Południowej (1860), powstania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wprowadzenia zakazu przywozu niewolników do Stanów Zjednoczonych (1808), bitwy pod Gettysburgiem (VII 1863), kapitulacji wojsk Konfederacji (VI 1865), ataku na Fort Sumter (IV 1861) – wskazuje na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych – ocenia skutki wojny secesyjnej
----------------------------------	---	--	--	---	--	--

	<p>ie</p> <p>3. Przyczyny wojny secesyjnej</p> <p>4. Wojna secesyjna</p> <p>5. Stany Zjednoczone po wojnie secesyjnej</p>		<p>gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa</p> <p>– omawia społeczne, polityczne i gospodarcze skutki wojny secesyjnej</p>	<p>Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861)</p> <p>– omawia przyczyny podziału Stanów Zjednoczonych na Północ i Południe</p> <p>– opisuje przebieg wojny secesyjnej</p> <p>– wyjaśnia, jakie konsekwencje dla dalszego przebiegu wojny miał dekret o zniesieniu niewolnictwa</p>	<p>etapy rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w.</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w.</p> <p>– porównuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa</p>	
2. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	<p>1. Dwie koncepcje zjednoczenia Włoch</p> <p>2. Piemont</p> <p>3. Zjednoczenie Włoch</p> <p>4. Powstanie Królestwa Włoskiego</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: powstania Królestwa Włoch (1861), ogłoszenia powstania II Rzeszy Niemieckiej (1871)</p> <p>– identyfikuje postacie: Giuseppe Garibaldi, Ottona von Bismarcka</p> <p>– wymienia etapy zjednoczenia Włoch i Niemiec</p> <p>– przedstawia skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla Europy</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: wyprawa „tysiąca czerwonych koszul”, <i>risorgimento</i></p> <p>– zna daty: wojny Prus z Austrią (1866), wojny francusko-pruskiej (1870–1871)</p> <p>– identyfikuje postacie: Camilla Cavoura, Wilhelma I, Napoleona III</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę w zjednoczeniu Włoch odegrał Giuseppe Garibaldi</p> <p>– omawia etapy zjednoczenia Niemiec</p> <p>– przedstawia przyczyny,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu komunardzi</p> <p>– zna daty: bitew pod Magentą i Solferino (1859), wojny Prus i Austrii z Danią (1864), pokoju w Frankfurcie nad Menem (1871), bitwy pod Sadową (1866), powstania Związku Północno-niemieckiego (1867), bitwy pod Sedanem (1870), Komuny Paryskiej (III–V 1871)</p> <p>– wskazuje na mapie etapy zjednoczenia Włoch</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: powstania Niemieckiego Związku Celnego (1834), zawarcia sojuszu Piemontu z Francją (1858), wojny Piemontu z Austrią (1859), wybuchu powstania w Królestwie Obojga Sycylii (1860), objęcia tronu w Prusach przez Wilhelma I (1861), powstania Czerwonego Krzyża (1863), zajęcia Wenecji przez Królestwo Włoch (1866), powstania Austro-Węgier (1867), zajęcia Państwa</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia rolę Ottona von Bismarcka w procesie zjednoczenia Niemiec</p> <p>– ocenia metody stosowane przez Ottona Bismarcka, Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldi w procesie zjednoczenia swoich państw</p> <p>– dostrzega najważniejsze podobieństwa i różnice w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec</p>

	<p>5. Polityka Prus</p> <p>6. Wojny Prus z Danią i Austrią</p> <p>7. Wojna z Francją</p> <p>8. Komuna Paryska</p> <p>9. Polacy w Komunie Paryskiej</p>		<p>przebieg i skutki wojny francusko-pruskiej</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Niemiec odegrał Otto von Bismarck</p>	<p>i Niemiec</p> <p>– omawia koncepcje zjednoczenia Włoch</p> <p>– opisuje przebieg procesu jednoczenia Włoch</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Piemont stał się ośrodkiem jednoczenia Włoch</p> <p>– przedstawia koncepcje zjednoczenia Niemiec</p> <p>– omawia skutki wojen Prus z Danią i Austrią dla procesu jednoczenia Niemiec</p> <p>– przedstawia przyczyny, przebieg i skutki Komuny Paryskiej</p>	<p>Kościelnego przez Królestwo Włoskie (1870)</p> <p>– identyfikuje postacie: Wiktora Emanuela II, Jarosława Dąbrowskiego, Walerego Wróblewskiego</p> <p>– wskazuje okoliczności powstania Czerwonego Krzyża</p> <p>– wyjaśnia okoliczności powstania Austro-Węgier</p> <p>– przedstawia rolę Polaków w Komunie Paryskiej</p>	
3. Kolonializm w XIX wieku	<p>1. Przyczyny ekspansji kolonialnej</p> <p>2. Kolonizacja Afryki</p> <p>3. Polityka kolonialna</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu kolonializm</p> <p>– identyfikuje postać królowej Wiktorii</p> <p>– wymienia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: faktoria handlowa, Kompania Wschodnioindyjska</p> <p>– zna datę otwarcia Japonii na świat (1854)</p> <p>– identyfikuje postać Cecila Johna Rhodesa</p> <p>– wskazuje na mapie posiadłości kolonialne Wielkiej Brytanii</p> <p>– wymienia państwa, które uczestniczyły</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: powstanie sipajów, powstanie Mahdiego, wojny opiumowe, wojny burskie, powstanie bokserów</p> <p>– wskazuje na mapie tereny świata, które podlegały kolonizacji pod koniec XIX w.</p> <p>– przedstawia proces kolonizacji Afryki</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: wybuchu pierwszej wojny opiumowej (1839), wybuchu powstania Mahdiego (1881)</p> <p>– porównuje proces kolonizacji Afryki i Azji</p> <p>– przedstawia stosunek państw azjatyckich do ekspansji europejskiej</p> <p>– charakteryzuje kolonialne imperium</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw</p>

	<p>w Azji</p> <p>4. Skutki polityki kolonialnej</p> <p>5. Brytyjskie imperium kolonialne</p> <p>6. Konflikty kolonialne</p>		<p>w kolonizacji Afryki i Azji</p> <p>– przedstawia skutki ekspansji kolonialnej dla państw europejskich i mieszkańców terenów podbitych</p>	<p>i Azji</p> <p>– wymienia przyczyny konfliktów kolonialnych</p> <p>– wskazuje przykłady konfliktów kolonialnych</p>	<p>Wielkiej Brytanii</p>	
<p>4. Rozwój nowych ruchów politycznych</p>	<p>1. W stronę demokracji</p> <p>2. Socjaliści i anarchiści</p> <p>3. Nowe ideologie</p> <p>4. Emancypacja kobiet</p> <p>5. Prawa wyborcze dla</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: system republikański, partia polityczna, monarchia parlamentarna, demokratyzacja</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegał proces demokratyzacji</p> <p>– wymienia nowe ruchy polityczne w Europie drugiej połowie XIX w.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: socjaliści, socjaldemokracja, komuniści, chrześcijańska demokracja (chadecja), nacjonalizm, emancypantki, sufrażystki</p> <p>– identyfikuje postacie: Karola Marksa, Leona XIII</p> <p>– przedstawia założenia programowe socjalistów</p> <p>– charakteryzuje założenia programowe chrześcijańskiej demokracji</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegał nowoczesny nacjonalizm</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja proletariacka, społeczeństwo industrialne, Międzynarodówka, anarchizm, terror indywidualny, szowinizm, syjonizm</p> <p>– zna daty: powstania I Międzynarodówki (1864), ogłoszenia encykliki <i>Rerum novarum</i> (1891)</p> <p>– przedstawia cele i metody działania anarchistów</p> <p>– omawia różnice między zwolennikami socjaldemokracji</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: solidaryzm społeczny, reformiści/rewizjoniści</p> <p>– zna datę ustanowienia 1 maja Świętem Pracy (1889)</p> <p>– przedstawia wpływ ideologii nacjonalizmu na kształtowanie się różnych postaw wobec narodu i mniejszości narodowych</p> <p>– przedstawia okoliczności kształtowania się syjonizmu i jego założenia</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– porównuje systemy ustrojowe w XIX–wiecznej Europie</p> <p>– ocenia następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego</p> <p>– ocenia metody stosowane przez anarchistów</p> <p>– ocenia poglądy emancypantek i sufrażystek oraz metody ich działalności</p>

	kobiet		– wymienia postulatory emancypantek i sufrażystek	a komunistami – wyjaśnia, jakie okoliczności wpłynęły na narodziny ruchu emancypacji kobiet		
5. Postęp techniczny i zmiany cywilizacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój nauk przyrodniczych 2. Rozwój medycyny i higieny 3. Rozwój komunikacji i transportu 4. Nowe środki transportu 5. Życie codzienne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu teoria ewolucji – identyfikuje postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej-Curie <p>– wymienia odkrycia naukowe, które wpłynęły na rozwój nauk przyrodniczych i medycznych</p> <p>– wskazuje wynalazki, które miały wpływ na życie codzienne</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu pasteryzacja – zna daty: ogłoszenia teorii ewolucji przez Karola Darwina (1859), przyznania Nagród Nobla dla Marii Skłodowskiej-Curie (1903 i 1911), pierwszego lotu samolotem (1903), wynalezienia telefonu (1876) – identyfikuje postacie: Ludwika Pasteura, Orville’a i Wilbura Wright, Thomasa Alwę Edisona, Alexandra Grahama Bella – przedstawia założenia teorii ewolucji – omawia kierunki rozwoju medycyny i higieny – charakteryzuje rozwój komunikacji i transportu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu promieniotwórczość – zna daty: odkrycia promieni X (1895), budowy Kanału Sueskiego (1859–1869), budowy Kanału Panamskiego (1904–1914), pierwszego lotu sterowcem (1900), opatentowania fonografu (1878), wynalezienia gramofonu (1887) – identyfikuje postacie: Dmitrija Mendelejewa, Pierre’a Curie, Wilhelma Roentgena, Guglielma Marconiego – wyjaśnia, jakie znaczenie miała budowa wielkich kanałów morskich – wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne w XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wynalezienia szczepionki przeciwko wścieklicznie (1885), odkrycia bakterii gruźlicy i cholery (1903) – identyfikuje postacie: Roberta Kocha, Karla Benza, Johna Dunlopa, Gottlieba Daimlera, Rudolfa Diesela, Ferdynanda Zeppelina, Josepha Swana – wyjaśnia, jakie czynniki miały wpływ na spadek liczby zachorowań i śmiertelności w XIX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu – ocenia znaczenie budowy Kanału Sueskiego i Kanału Panamskiego dla rozwoju komunikacji
6. Kultura przełomu XIX i XX wieku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Literatura i prasa 2. Sztuka i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: kultura masowa, pozytywizm, impresjonizm 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: realizm, naturalizm, secesja – identyfikuje postacie: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu historyzm – zna daty: początków kina (1895), pierwszych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę pierwszej wystawy impresjonistów (1874) – wyjaśnia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie kina dla rozwoju kultury masowej – ocenia zjawisko

	<p>architektura</p> <p>3. Kultura masowa</p> <p>4. Upowszechnienie sportu</p>	<p>– przedstawia cechy charakterystyczne kultury masowej</p>	<p>Auguste'a Comte'a, Charlesa Dickensa, Juliusza Verne'a, Lwa Tolstoja, Auguste'a Renoira, Auguste'a i Louisa Lumière</p> <p>– charakteryzuje nowe kierunki w sztuce i architekturze</p> <p>– wyjaśnia, czym charakteryzowało się malarstwo impresjonistów</p> <p>– wymienia idee, które miały rozwijać wśród młodych pokoleń igrzyska olimpijskie</p>	<p>nowożytnych igrzysk olimpijskich (1896)</p> <p>– identyfikuje postacie: Émile'a Zoli, Fiodora Dostojewskiego, Josepha Conrada, Edgara Degasa, Pierre'a de Coubertina</p> <p>– wyjaśnia, jakie cele społeczne przyświecały literaturze i sztuce przełomu wieków</p> <p>– przedstawia okoliczności upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.</p>	<p>terminu symbolizm, ekspresjonizm, futuryzm</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób podglądy pozytywistów wpłynęły na literaturę i sztukę przełomu XIX i XX w.</p>	<p>upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.</p>
--	---	--	---	---	---	--

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU III

ROZDZIAŁ IV: ZIEMIE POLSKIE PO WIOŚNIE LUDÓW

1. Ziemie polskie przed powstaniem styczniowym	<p>1. Praca organiczna</p> <p>2. Zabór austriacki po Wiośnie Ludów</p> <p>3. Odwilż posew</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: praca organiczna</p> <p>– zna datę manifestacji patriotycznych w Królestwie Polskim (1861)</p> <p>– identyfikuje postacie: Karola Marcinkowskiego, Hipolita Cegielskiego</p> <p>– wymienia założenia pracy organicznej</p> <p>– określa przyczyny powstania styczniowego</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: „czerwoni”, „biali”, autonomia, modernizacja</p> <p>– zna datę mianowania Aleksandra Wielopolskiego dyrektorem Komisji Wyznań i Oświecenia Publicznego (1861)</p> <p>– identyfikuje postacie: Dezyderego Chłapowskiego, Aleksandra II, Jarosława</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Bazar, odwilż (wiosna) posewastopolska</p> <p>– zna datę wprowadzenia stanu wojennego w Królestwie Polskim (1861)</p> <p>– identyfikuje postać Andrzeja Zamoyskiego</p> <p>– przedstawia proces polonizacji urzędów w Galicji</p> <p>– charakteryzuje odwilż</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu „rewolucja moralna”</p> <p>– zna daty: powstania Bazaru (1841), założenia Towarzystwa Rolniczego (1858)</p> <p>– identyfikuje postacie: Leopolda Kronenberga, Agenora Gołuchowskiego</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę pełniły manifestacje patriotyczne w przededniu wybuchu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia postawy społeczeństwa polskiego wobec polityki zaborców</p> <p>– ocenia politykę Aleksandra Wielopolskiego</p>
--	---	--	--	--	--	--

	<p>4. „Czerwoni” i „białi”</p> <p>5. Przyczyny powstania styczniowego</p> <p>6. „Rewolucja moralna” w Królestwie Polskim</p>		<p>Dąbrowskiego, Aleksandra Wielopolskiego</p> <p>– wymienia przykłady realizacji programu pracy organicznej</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała autonomia galicyjska</p> <p>– przedstawia programy polityczne „białych” i „czerwonych”</p>	<p>posewastopolską w Królestwie Polskim</p> <p>– wyjaśnia, jaki cel stawiali sobie organizatorzy manifestacji patriotycznych</p> <p>– wskazuje różnicę w stosunku do powstania zbrojnego między „czerwonymi” i „białymi”</p>	<p>powstania</p> <p>– porównuje programy polityczne „czerwonych” i „białych”</p>	
2. Powstanie styczniowe	<p>1. Wybuch powstania</p> <p>2. Przebieg powstania</p> <p>3. Powst</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: branka, wojna partyzancka</p> <p>– zna daty: wybuchu powstania (22 I 1863), ukazu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim (III 1864)</p> <p>– identyfikuje postać Romualda Traugutta</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kosynierzy, Tymczasowy Rząd Narodowy</p> <p>– zna daty: ogłoszenia manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego (22 I 1863), stracenia Romualda Traugutta (VIII 1864)</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu Komitet Centralny Narodowy</p> <p>– zna datę aresztowania Romualda Traugutta (IV 1864)</p> <p>– identyfikuje postacie: Ludwika Mierosławskiego, Mariana Langiewicza</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu: żuawi śmierci, państwo podziemne</p> <p>– zna daty: mianowania Aleksandra Wielopolskiego naczelnikiem Rządu Cywilnego (1862), objęcia dyktatury przez Mariana Langiewicza (III</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia stosunek Aleksandra Wielopolskiego do konspiracji niepodległościowej</p> <p>– ocenia postawy dyktatorów powstania styczniowego</p>

	<p>ańcy styczniowi</p> <p>4. Upadek powstania</p>	<p>– wymienia przyczyny i okoliczności wybuchu powstania styczniowego</p> <p>– omawia rolę Romualda Traugutta w powstaniu styczniowym</p> <p>– wskazuje przyczyny upadku powstania styczniowego</p>	<p>– przedstawia reformy Aleksandra Wielopolskiego</p> <p>– charakteryzuje przebieg walk powstańczych</p> <p>– omawia okoliczności i skutki wprowadzenia dekretu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim</p>	<p>Teodora Berga</p> <p>– wskazuje na mapie zasięg działań powstańczych, tereny objęte działaniami dużych grup powstańczych</p> <p>– omawia cele programowe Tymczasowego Rządu Narodowego</p> <p>– charakteryzuje politykę władz powstańczych</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę w upadku powstania odegrała kwestia chłopstwa</p>	<p>1863)</p> <p>– identyfikuje postacie Zygmunta Sierakowskiego, Józefa Hauke–Bosaka, Stanisława Brzóska</p> <p>– przedstawia sposób organizacji konspiracyjnego państwa polskiego w czasie powstania styczniowego</p>	
<p>3. Represje po powstaniu styczniowym</p>	<p>1. Represje po upadku powstania styczniowego</p> <p>2. Rusyfikacja</p> <p>3. Walka z polskim Kościołem</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: rusyfikacja, pozytywiści</p> <p>– wymienia bezpośrednio represje wobec uczestników powstania styczniowego</p> <p>– przedstawia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: lojalizm, Kraj Przywiślański, „noc apuchtinowska”</p> <p>– identyfikuje postać Aleksandra Apuchtina</p> <p>– przedstawia politykę władz carskich wobec Królestwa Polskiego</p> <p>– charakteryzuje proces rusyfikacji w Królestwie Polskim</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kibitka, tajne komplety, trójlojalizm</p> <p>– zna datę powstania Szkoły Głównej Warszawskiej (1862)</p> <p>– identyfikuje postać Michaiła Murawjowa</p> <p>– omawia walkę władz carskich z polskim Kościołem</p> <p>– charakteryzuje proces rusyfikacji na ziemiach zabranych</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Uniwersytet Latający, Towarzystwo Oświaty Narodowej, generał–gubernator</p> <p>– zna datę powstania zabajkalskiego (1866)</p> <p>– omawia rolę i postawy Polaków na zesłaniu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia politykę caratu wobec ludności polskiej na ziemiach zabranych</p> <p>– ocenia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji</p>

	<p>tem</p> <p>4. Polacy</p> <p>na zesłaniu</p> <p>5. Powstanie zabajkalskie</p> <p>6. Postawy wobec rusyfikacji</p>					
4. W zaborze pruskim i austriackim	<p>1. Germanizacja i kulturkampf</p> <p>2. Antypolska polityka władz</p> <p>3. Walka Polaków z germanizacją</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu germanizacja – zna datę protestu dzieci we Wrześni (1901) – identyfikuje postacie: Ottona von Bismarcka, Michała Drzymały – charakteryzuje politykę germanizacji – przedstawia postawy Polaków wobec germanizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: autonomia kulturkampf, strajk szkolny, rugi pruskie, – zna daty: rozpoczęcia rugów pruskich (1885), strajku szkolnego w Wielkopolsce (1906) – identyfikuje postać Marii Konopnickiej – wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu – opisuje przejawy polityki germanizacyjnej w gospodarce i oświacie – wymienia instytucje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Komisja Kolonizacyjna, Hakata – zna daty: wprowadzenia języka niemieckiego jako jedynej języka państwowego w Wielkopolsce (1876), powstania Komisji Kolonizacyjnej (1886), – identyfikuje postacie: Mieczysława Ledóchowskiego, Józefa Szujskiego – przedstawia postawę polskiego Kościoła wobec kulturkampfu – omawia działalność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu stańczycy – zna daty: ogłoszenia zw. noweli osadniczej (1904), wprowadzenia tzw. ustawy kagańcowej (1908) – identyfikuje postacie: Agenora Gołuchowskiego, Kazimierza Badeniego, Piotra Wawrzyniaka – przedstawia okoliczności nadania Galicji autonomii przez władze austriackie – wyjaśnia, jaką rolę w życiu Galicji odgrywali 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawy Polaków wobec polityki germanizacyjnej władz pruskich – ocenia znaczenie autonomii galicyjskiej dla rozwoju polskiego życia narodowego – ocenia poglądy stańczyków na problem polskich powstań narodowych

	<p>4. Autonomia galicyjska</p> <p>5. Stańcy</p>		autonomiczne w Galicji	instytucji prowadzących politykę germanizacji	stańcy	
5. Rozwój gospodarczy ziem polskich	<p>1. Przemiany gospodarcze ziem zaboru rosyjskiego</p> <p>2. Podporządkowanie pruskie</p> <p>3. Gospodarka Galicji</p> <p>4. Łódź – wielki przemysł</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu emigracja zarobkowa – zna datę uwłaszczenia chłopów w zaborze rosyjskim (1864) – identyfikuje postać Hipolita Cegielskiego – wyjaśnia przyczyny i wskazuje kierunki emigracji zarobkowej Polaków pod koniec XIX w. – wskazuje na mapie okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: burżuazja, inteligencja, ziemieństwo – zna datę zniesienia granicy celnej z Rosją (1851) – identyfikuje postać Ignacego Łukasiewicza – wymienia grupy społeczne, które wykształciły się w społeczeństwie polskim w XIX w. – opisuje okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych – omawia rozwój przedsiębiorczości Polaków w zaborze pruskim i wymienia jej przykłady – charakteryzuje rozwój gospodarczy Galicji – omawia przykłady przemian cywilizacyjnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: asymilacja, spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe – zna datę zakończenia budowy kolei warszawsko-wiedeńskiej (1848) – identyfikuje postać Franciszka Stefczyka – przedstawia uwarunkowania rozwoju przemysłu w Królestwie Polskim – przedstawia rozwój przemysłu i rolnictwa w zaborze pruskim – omawia rozwój Łodzi jako miasta przemysłowego – omawia rozwój spółdzielczości w Galicji – charakteryzuje przemiany społeczne na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: haskała serwituty, famuły – zna datę pierwszego lotu samolotem na ziemiach polskich (1910) – porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich trzech zaborów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawy Polaków wobec różnych problemów związanych z rozwojem gospodarczym ziem polskich pod zaborami

	<p>a</p> <p>5. Przemiany społeczne na ziemiach polskich</p> <p>6. Asymilacja Żydów</p> <p>7. Przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich</p>		<p>na ziemiach polskich w XIX w.</p>	<p>ziemiach polskich – wyjaśnia, na czym polegał proces asymilacji Żydów i jakie były jego skutki</p>		
<p>6. Nowe ruchy polityczne na ziemiach polskich</p>	<p>1. Ruch socjalistyczny na ziemiach polskich</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: powstania Polskiej Partii Socjalistycznej (1892), Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego (1897), Polskiego Stronnictwa Ludowego (1903) – identyfikuje postacie: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu solidaryzm narodowy – zna daty: powstania Wielkiego Proletariatu (1882), Polskiej Partii Socjaldemokratycznej Galicji i Śląska (1897) – identyfikuje postacie: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: endencja, internacjonalizm – identyfikuje postacie: Bolesława Limanowskiego, Róży Luksemburg, Juliana Marchlewskiego, Franciszka Stefczyka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: program brukselski, program paryski – zna daty powstania Socjaldemokracji Królestwa Polskiego (1893), Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jaki wpływ miała działalność partii politycznych na postawy Polaków pod zaborami – ocenia skalę realizacji haseł polskich partii politycznych w XIX i na początku XX w.

	<p>2. Ruch narodowy</p> <p>3. Rozwój ruchu ludowego</p>	<p>Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa</p> <p>– wskazuje partie należące do ruchu socjalistycznego, narodowego i ludowego</p> <p>– wymienia założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego, Polskiego Stronnictwa Ludowego</p>	<p>Ludwika Waryńskiego, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Daszyńskiego</p> <p>– przedstawia cele ruchu robotniczego</p> <p>– charakteryzuje program nurtu niepodległościowego w polskim ruchu socjalistycznym</p> <p>– omawia założenia programowe ruchu narodowego</p> <p>– charakteryzuje program ruchu ludowego</p>	<p>– omawia okoliczności narodzin ruchu robotniczego na ziemiach polskich</p> <p>– charakteryzuje program nurtu rewolucyjnego w polskim ruchu socjalistycznym</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego polski ruch ludowy powstał i rozwinął się w Galicji</p>	<p>Litwy (1900), Ligi Narodowej (1893), Stronnictwa Ludowego (1895)</p> <p>– identyfikuje postacie Stanisława Stojalskiego, Marii i Bolesława Wystouchów</p> <p>– porównuje założenia programowe PPS i SDKPiL</p>	
7. Organizacje niepodległościowe na początku XX wieku	<p>1. Rewolucja 1905 roku na ziemiach polskich</p> <p>2. Powstanie łódzkie</p> <p>3. Działalność polskich</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka, krwawa niedziela</p> <p>– zna datę rewolucji 1905–1907</p> <p>– identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego</p> <p>– omawia skutki rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich</p> <p>– charakteryzuje orientację proaustriacką i prorosyjską</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: strajk powszechny, Organizacja Bojowa PPS, organizacja paramilitarna</p> <p>– zna daty krwawej niedzieli (22 I 1905), powstania Związku Walki Czynnej (1908)</p> <p>– identyfikuje postacie: Kazimierza Sosnkowskiego, Władysława Sikorskiego</p> <p>– wymienia przyczyny rewolucji 1905–1907 w Rosji i Królestwie Polskim</p> <p>– przedstawia przebieg rewolucji 1905–1907 w Królestwie Polskim</p> <p>– przedstawia działania</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Duma Państwowa, Macierz Szkolna, strajk szkolny</p> <p>– zna daty: powstania łódzkiego (I–VI 1905), powstania Komisji Tymczasowej Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych (1912)</p> <p>– wskazuje na mapie ośrodki wystąpień robotniczych w czasie rewolucji 1905–1907</p> <p>– omawia przebieg powstania łódzkiego</p> <p>– opisuje działalność polskich partii</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: podziału na PPS–Frację Rewolucyjną i PPS–</p> <p>– Lewicę (1906), utworzenia Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” (1867)</p> <p>– identyfikuje postać Józefa Mireckiego</p> <p>– porównuje założenia programowe orientacji niepodległościowych do 1914 r.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia stosunek polskich partii politycznych do rewolucji 1905–1907</p> <p>– ocenia postawy Polaków w przededniu nadciągającego konfliktu międzynarodowego</p>

	partii politycznych 4. Skutki rewolucji 5. Działania organizacji Bojowej PPS 6. Orientacje polityczne Polaków na początku XX wieku 7. Organizacje niepodległościowe		Organizacji Bojowej PPS – wymienia polskie organizacje niepodległościowe działające pod zaborami	politycznych w czasie rewolucji 1905–1907 – przedstawia okoliczności ukształtowania się orientacji politycznych Polaków na początku XX w.		
8. Kultura polska na przełomie	1. Kultur	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie	Uczeń: – charakteryzuje sztukę

XIX i XX wieku	<p>a narodowa Polaków</p> <p>2. Polski pozytywizm</p> <p>3. Rola historii</p> <p>4. Malarstwo historyczne</p> <p>5. Kultura Młodej Polski</p> <p>6. Początki kultury masowej</p> <p>7. Sztuka polska przełomu</p>	<p>terminów: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, Młoda Polska – identyfikuje postacie: Henryka Sienkiewicza, Elizy Orzeszkowej, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Marię Konopnicką, Jana Matejkę – wyjaśnia, na czym polegała literatura i malarstwo tworzone ku pokrzepieniu serc – podaje przykłady literatury i malarstwa tworzonego ku pokrzepieniu serc</p>	<p>terminów: modernizm, pozytywizm warszawski – identyfikuje postacie: Juliusza i Wojciecha Kossaków, Artura Grottgera, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego – wyjaśnia, dlaczego Galicja stała się centrum polskiej nauki i kultury – przedstawia hasła pozytywistów warszawskich – omawia realizację haseł pracy u podstaw – charakteryzuje kulturę Młodej Polski – wymienia cechy kultury masowej na ziemiach polskich przełomu XIX i XX w.</p>	<p>terminów: literatura postyczeniowa, skauting – zna daty: otwarcia Polskiej Akademii Umiejętności (1873), powołania Towarzystwa Oświaty Ludowej (1872), utworzenia Polskiej Macierzy Szkolnej (1906) – identyfikuje postacie: Aleksandra Świętochowskiego, Stanisława Przybyszewskiego, Jana Kasprówicza – wyjaśnia wpływ poglądów pozytywistycznych na rozwój literatury – wyjaśnia, jaką rolę miało popularyzowanie historii wśród Polaków pod zaborami</p>	<p>terminów: cyganeria, ogródki jordanowskie, neoromantyzm – identyfikuje postacie: Wojciecha Gersona, Artura Górskiego, Kazimierza Prószyńskiego, Henryka Jordana, Andrzeja Małkowskiego – wyjaśnia, jaki wpływ na przemiany światopoglądowe miała klęska powstania styczniowego</p>	<p>polską przełomu XIX i XX w. – ocenia skuteczność tworzenia literatury i malarstwa ku pokrzepieniu serc</p>
----------------	---	---	--	---	---	---

XIX i
XX w.

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU IV

ROZDZIAŁ V: I WOJNA ŚWIATOWA

1. Świat na drodze ku wojnie światowej	1. Nowe mocarstwa 2. Konflikty między europejskimi mocarstwami 3. Konflikty kolonialne 4. Wyścig zbrojeń 5. Rywalizacja na morza	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: trójprzymierze / państwa centralne, trójporozumienie / ententa, aneksja – zna daty: zawarcia trójprzymierza (1882), powstania trójporozumienia (1907) – wskazuje na mapie państwa należące do trójprzymierza i trójporozumienia, – wskazuje cele trójprzymierza i trójporozumienia – wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: pacyfizm, kocioł bałkański – zna daty: wojny rosyjsko–japońskiej (1904–1905), I wojny bałkańskiej (1912), II wojny bałkańskiej (1913) – wskazuje na mapie państwa, które w wyniku wojen bałkańskich zdobyły największe tereny – omawia przyczyny narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami – przedstawia przejawy rywalizacji mocarstw na morzach i oceanach – wyjaśnia, jak doszło do wybuchu wojny rosyjsko–japońskiej	Uczeń: – zna daty: podpisania układu rosyjsko–francuskiego (1892), podpisania porozumienia francusko–brytyjskiego (1904), podpisania porozumienia rosyjsko–brytyjskiego (1907), bitwy pod Cuszimą (1905) – wyjaśnia, jaki wpływ na ład światowy miało powstanie nowych mocarstw w drugiej połowie XIX i na początku XX w. – opisuje okoliczności powstania trójprzymierza i trójporozumienia – omawia przebieg wojny rosyjsko–japońskiej i jej skutki – przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich	Uczeń: – zna daty: wojny rosyjsko–tureckiej (1877–1878), kongresu berlińskiego (1878), aneksji Bośni i Hercegowiny przez Austro–Węgry (1908) – przedstawia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie – opisuje sytuację na Bałkanach w drugiej połowie XIX w.	Uczeń: – ocenia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie – ocenia wpływ konfliktów bałkańskich na zaostrzenie sytuacji międzynarodowej w Europie
--	--	--	--	---	--	---

	<p>ch</p> <p>6. Wojna rosyjsko-japońska</p> <p>7. Konflikty na Bałkanach</p>					
2. Na frontach I wojny światowej	<p>1. Wybuch I wojny światowej</p> <p>2. Wojna na morzach</p> <p>3. Walki na zachodzie Europy</p> <p>4. Walki</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Wojna, front – zna daty: I wojny światowej (1914–1918), podpisania kapitulacji przez Niemcy w Compiègne (11 XI 1918) – wymienia cechy charakterystyczne prowadzenia i przebiegu działań wojennych w czasie I wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: ultimatum, wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna – zna daty: zamachu w Sarajewie (28 VI 1914), przyłączenia się Włoch do ententy (1915), ogłoszenia nieograniczonej wojny podwodnej (1917), podpisania traktatu brzeskiego (3 III 1918) – wskazuje na mapie państwa europejskie walczące w Wielkiej Wojnie po stronie ententy i państw centralnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu U-Boot – zna daty: wypowiedzenia wojny Serbii przez Austro-Węgry (28 VII 1914), bitwy nad Marną (IX 1914), bitwy pod Verdun (1916), bitwy pod Ypres (1915), ataku Niemiec na Belgię i Francję (VIII 1914), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Stany Zjednoczone (IV 1917), kapitulacji Austro-Węgier (XI 1918) – identyfikuje postacie: Franciszka Ferdynanda Habsburga, Karola I Habsburga, Wilhelma II, Paula von Hindenburga 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty: przyłączenia się Japonii do ententy (1914), przyłączenia się Turcji do państw centralnych (1914), bitwy o Gallipoli (1915), przyłączenia się Bułgarii do państw centralnych (1915), zatopienia Lusitanii (1915), bitwy nad Sommą (1916), bitwy jutlandzkiej (1916), przyłączenia się Grecji do ententy (1917), buntu marynarzy w Kilonii (XI 1918) – wyjaśnia, jaki wpływ na losy wojny miała sytuacja wewnętrzna w Niemczech i Austro-Węgrzech 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki ogłoszenia przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej – omawia przebieg wojny na morzach i oceanach – ocenia skutki zastosowania przez Niemcy gazów bojowych

	<p>na Bałkanach i we Włoszech</p> <p>5. Wojna pozycyjna</p> <p>6. Koniec Wielkiej Wojny</p> <p>7. Kapitulacja Niemiec</p>		<p>– przedstawia okoliczności wybuchu Wielkiej Wojny</p> <p>– wyjaśnia, jaki wpływ na przebieg wojny miało wprowadzenie nowych rodzajów broni</p> <p>– wskazuje przyczyny klęski państw centralnych</p>	<p>– przedstawia proces kształtowania się bloku państw centralnych i państw ententy</p> <p>– przedstawia okoliczności kapitulacji państw centralnych</p>	<p>– opisuje przebieg walk na froncie zachodnim</p> <p>– przedstawia przebieg walk na Bałkanach i we Włoszech</p>	
<p>3. I wojna światowa na ziemiach polskich</p>	<p>1. Walki na froncie wschodnim</p> <p>2. Zniszczenia wojenne na ziemiach polskich</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu Legiony Polskie</p> <p>– zna datę sformowania Legionów Polskich (1914)</p> <p>– identyfikuje postacie Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego</p> <p>– przedstawia okoliczności, w jakich powstały Legiony Polskie i wskazuje cele ich działalności</p> <p>– wyjaśnia, jak zaborcy w</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys przysięgowy, Legion Puławski, Błękitna Armia, Polska Organizacja Wojskowa</p> <p>– zna daty bitwy pod Gorlicami (1915), powstania Kompanii Kadrowej (1914), bitwy pod Kostiuchnówką (1916), bitwy pod Rokitną (1915), kryzysu przysięgowego (VII 1917), bitwy pod</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu wojna manewrowa</p> <p>– zna daty bitwy pod Tannenbergiem (VIII 1914), wkroczenia Kompanii Kadrowej do Królestwa Polskiego (6 VIII 1914), powstania Naczelnego Komitetu Narodowego (1914), powstania Legionu Puławskiego (1914)</p> <p>– wskazuje na mapie podział ziem polskich w</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty powstania Komitetu Narodowego Polski w Warszawie (1914), powstania Komitetu Narodowego Polski w Lozannie (1917)</p> <p>– porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia sposób traktowania ziem polskich przez zaborców w czasie I wojny światowej</p> <p>– ocenia wkład Legionów Polskich w odzyskanie niepodległości przez Polaków</p>

	<p>h</p> <p>3. U boku państw centralnych</p> <p>4. Formacje polskie</p> <p>u boku Rosji</p> <p>5. Wojsko polskie we Francji</p>	<p>czasie I wojny światowej traktowali ziemie Królestwa Polskiego</p>	<p>Kaniowem (1918), powstania Polskiej Organizacji Wojskowej (1914)</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Józefa Hallera – wskazuje na mapie rejon walk Legionów Polskich – omawia udział polskich formacji zbrojnych u boku państw centralnych i u boku ententy – wyjaśnia, jakie znaczenie dla sprawy niepodległości Polski miała działalność Polskiej Organizacji Wojskowej 	<p>1915 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje przebieg działań wojennych na froncie wschodnim – przedstawia genezę i organizację Legionów Polskich – przedstawia okoliczności utworzenia wojska polskiego we Francji 		
4. Rewolucje w Rosji	<p>1. Rewolucja lutowa</p> <p>2. Okres dwuwładzy</p> <p>3. Rosyjskie stronn</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lutowa, rewolucja październikowa – zna daty wybuchu rewolucji lutowej (8 III 1917), wybuchu rewolucji październikowej (6/7 XI 1917) – identyfikuje postać Włodzimierza Lenina 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: dwuwładza, bolszewicy, tezy kwietniowe, Rada Komisarzy Ludowych, Armia Czerwona, łagry, dyktatura proletariatu – zna daty ogłoszenia tez kwietniowych przez Lenina (IV 1917), powstania rady Komisarzy Ludowych (XI 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Rząd Tymczasowy, biała gwardia, Czeka – zna daty obalenia caratu przez Rząd Tymczasowy (15 III 1917), ogłoszenia konstytucji (VII 1918), zamordowania rodziny carskiej (VII 1918) – identyfikuje postacie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: mienszewicy, eserowcy, kadeci – wymienia rosyjskie stronnictwa polityczne i przedstawia ich założenia programowe – omawia losy rodziny carskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki przewrotu bolszewickiego dla Rosji i Europy

	<p>ictwa polityczne</p> <p>4. Przewrót bolszewicki</p> <p>5. Wojna domowa</p> <p>6. Armia Czerwona</p> <p>7. Rosja po rewolucji</p>	<p>– wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej i październikowej</p>	<p>1917), wojny domowej w Rosji (1919–1922), powstania ZSRS (XII 1922)</p> <p>– identyfikuje postacie Mikołaja II, Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego</p> <p>– wskazuje na mapie miejsce wybuchu rewolucji lutowej oraz ośrodki, które zapoczątkowały rewolucje październikową</p> <p>– omawia przebieg rewolucji lutowej</p> <p>– przedstawia okoliczności wybuchu rewolucji październikowej i omawia jej przebieg</p> <p>– charakteryzuje sytuację w Rosji po rewolucji październikowej</p>	<p>Grigorija Rasputina, Aleksandra Kiereńskiego</p> <p>– omawia sytuację wewnętrzną w Rosji w czasie I wojny światowej</p> <p>– charakteryzuje okres dwuwładzy w Rosji</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego bolszewicy zdobyli popularność wśród Rosjan</p> <p>– określa przyczyny, omawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji</p>		
5. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	<p>1. Państwa zaborcze a sprawa polska</p> <p>2. Akt 5 listop</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu Akt 5 listopada (manifest dwóch cesarzy)</p> <p>– zna daty wydania manifestu dwóch cesarzy (5 XI 1916), podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919)</p> <p>– identyfikuje postacie Ignacego Jana Paderewskiego, Romana</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu Rada Regencyjna</p> <p>– zna daty powstania Rady Regencyjnej (1917), programu pokojowego prezydenta Wilsona (8 I 1918)</p> <p>– identyfikuje postacie Thomasa Woodrowa Wilsona,</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty odezwy cara Mikołaja II (1916), odezwy Rządu Tymczasowego i bolszewików (1917)</p> <p>– identyfikuje postacie Aleksandra Kakowskiego, Zdzisława Lubomirskiego, Józefa Ostrowskiego, Georges’a Clemenceau, Davida Lloyd’a George’a</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna datę ogłoszenia odezwy Mikołaja Romanowa do Polaków (VIII 1914)</p> <p>– identyfikuje postacie Mikołaja Mikołajewicza, Karła Kuka, Hansa von Beselera,</p> <p>– przedstawia zależności między sytuacją militarną państw</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia, jakie znaczenie miał Akt 5 listopada dla narodu polskiego</p> <p>– ocenia, jakie znaczenie miał program pokojowy prezydenta Wilsona dla narodu polskiego</p>

	<p>ada</p> <p>3. Sprawa polska w polityce ententy</p> <p>4. Polacy na konferencji paryskiej</p>	<p>Dmowskiego</p> <p>– wymienia postanowienia Aktu 5 listopada</p> <p>– wymienia postanowienia konferencji wersalskiej w sprawie polskiej</p>	<p>Władysława Grabskiego</p> <p>– przedstawia stosunek państw centralnych do sprawy polskiej</p> <p>– omawia sprawę polską w polityce państw ententy</p>	<p>– omawia udział delegacji polskiej na konferencji wersalskiej</p>	<p>centralnych i ententy podczas I wojny światowej a ich stosunkiem do sprawy polskiej</p>	
--	---	---	--	--	--	--

POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU V

ROZDZIAŁ VI: ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM

1. Świat po I wojnie światowej	<p>1. Ład wersalski</p> <p>2. Zniszczenia i straty po I wojnie światowej</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Czwórka, Liga Narodów, wielki kryzys gospodarczy</p> <p>– zna daty podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919), powstania Ligi Narodów (1920),</p> <p>– wskazuje na mapie państwa europejskie decydujące o ładzie wersalskim</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: ład wersalski, demilitaryzacja, mały traktat wersalski, czarny czwartek, New Deal</p> <p>– zna daty obrad konferencji paryskiej (XI 1918–VI 1919), układu w Locarno (1925), czarnego czwartku (24 X 1929), wprowadzenia New Deal (1933)</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: wolne miasto, europeizacja</p> <p>– zna daty podpisania traktatów z Austrią (1919) i Węgrami (1920) oraz traktatu z Turcją (1920)</p> <p>– identyfikuje postać Kemala Mustafy</p> <p>– wskazuje na mapie postanowienia traktatu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów (1926), wstąpienia ZSRS do Ligi Narodów (1934)</p> <p>– omawia postanowienia pokojów podpisanych z dawnymi sojusznikami Niemiec</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę w podważeniu ładu wersalskiego odegrał układ w Locarno</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia skuteczność funkcjonowania ładu wersalskiego</p> <p>– ocenia wpływ wielkiego kryzysu gospodarczego na sytuację polityczną w Europie</p>
--------------------------------	--	---	---	---	--	---

	<p>3. Nowy układ sił w Europie</p> <p>4. Liga Narodów</p> <p>5. Wielki kryzys gospodarczy</p>	<p>– wymienia postanowienia traktatu wersalskiego</p>	<p>– identyfikuje postać Franklina Delano Roosevelta</p> <p>– wskazuje na mapie państwa powstałe w wyniku rozpadu Austro-Węgier, państwa bałtyckie</p> <p>– przedstawia zniszczenia i straty po I wojnie światowej</p> <p>– charakteryzuje układ sił w Europie po zakończeniu wojny</p> <p>– wyjaśnia cel powstania Ligi Narodów</p> <p>– charakteryzuje przejawy wielkiego kryzysu gospodarczego i sposoby radzenia sobie z nim</p>	<p>wersalskiego</p> <p>– przedstawia zasady, na jakich opierał się ład wersalski</p> <p>– omawia postanowienia pokojów podpisanych z dawnymi sojusznikami Niemiec</p> <p>– charakteryzuje działalność Ligi Narodów</p> <p>– wskazuje przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego</p> <p>– skutki wielkiego kryzysu gospodarczego</p>		
2. Narodziny faszyzmu	<p>1. Włochy po I wojnie światowej</p> <p>2. Rządy faszystów we Włoszech</p> <p>3. Nazizm</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: marsz na Rzym, narodowy socjalizm (nazizm), antysemityzm, führer, obóz koncentracyjny</p> <p>– zna daty powstania marszu na Rzym (1922), przejęcia przez A. Hitlera funkcji kanclerza (I 1933)</p> <p>– identyfikuje postacie Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera</p> <p>– charakteryzuje ideologię faszystowską</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: „czarne koszule”, pakty laterańskie, noc długich noży, ustawy norymberskie, noc kryształowa, autorytaryzm</p> <p>– zna daty powstania paktów laterańskich (1929), przyjęcia ustaw norymberskich (1935), nocy kryształowej (1938)</p> <p>– identyfikuje postać Josefa Goebbelsa</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: korporacja, pucz</p> <p>– zna daty przejęcia przez B. Mussoliniego funkcji premiera (1922), funkcjonowania republiki weimarskiej (1919–1933), puczu monachijskiego (1923), podpalenia Reichstagu (II 1933), przejęcia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934)</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty powstania Związków Włoskich Kombatantów (1919), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej (1921)</p> <p>– identyfikuje postać Alfreda Rosenberga</p> <p>– przedstawia sytuację Włoch po zakończeniu I wojny światowej</p> <p>– przedstawia sytuację Niemiec po zakończeniu I wojny światowej</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia zbrodniczą politykę nazistów do 1939 r.</p> <p>– ocenia wpływ polityki prowadzonej przez B. Mussoliniego i A. Hitlera na życie obywateli</p>

	<p>m</p> <p>4. Republika weimarska</p> <p>5. Przejęcie władzy przez Hitlera</p> <p>6. Społeczeństwo III Rzeszy</p> <p>7. Zbrodnie nazistów do 1939 roku</p> <p>8. Faszyzm i autorytaryzm w innych państwach</p>	<p>– charakteryzuje ideologię nazistowską</p>	<p>– wskazuje na mapie Europy państwa demokratyczne, totalitarne i autorytarne</p> <p>– opisuje okoliczności przejęcia władzy przez Benito Mussoliniego</p> <p>– przedstawia proces przejmowania władzy przez Adolfa Hitlera</p> <p>– charakteryzuje politykę nazistów wobec ludności żydowskiej</p>	<p>– identyfikuje postać Piusa XI</p> <p>– omawia przyczyny popularności faszystów we Włoszech</p> <p>– omawia przyczyny popularności nazistów w Niemczech</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób naziści kontrolowali życie obywateli</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego w Europie zyskały popularność rządy autorytarne</p>		
--	---	---	--	--	--	--

	europ ejski ch					
3. ZSRS – imperium komunistyczne	<p>1. Rozwój terytorialny Rosji Radzieckiej i ZSRS w okresie międzywojennym</p> <p>2. Rządy Józefa Stalina</p> <p>3. Propagandy wizerunek Stalina</p> <p>4. Gospodarka ZSRS</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: kult jednostki – zna daty utworzenia ZSRS (30 XII 1922), paktu Ribbentrop–Mołotow (23 VIII 1939) – identyfikuje postać Józefa Stalina – wyjaśnia, w jaki sposób w ZSRS realizowano kult jednostki – wymienia cechy charakterystyczne państwa stalinowskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Nowa Ekonomiczna Polityka, kolektywizacja rolnictwa, gospodarka planowa, łagier, NKWD – zna daty ogłoszenia NEP (1921), układu w Rapallo (1922) – identyfikuje postać Lwa Trockiego – opisuje metody stosowane przez Józefa Stalina w celu umocnienia swoich wpływów – omawia reformy gospodarcze Józefa Stalina – wymienia zbrodnie komunistyczne do 1939 r. – omawia relacje między ZSRS a Niemcami do 1939 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: wielka czystka, komunizm wojenny, sowchoz, kołchoz, Gułag – zna daty wielkiej czystki (1936–1938), kolektywizacji rolnictwa (1928), głodu na Ukrainie (1932–1933), represji wobec Polaków w ZSRS (1937–1938) – identyfikuje postacie Joachima Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa – wskazuje na mapie największe skupiska łagrów, obszar głodu w latach 1932–1933 – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Stalina – charakteryzuje politykę gospodarczą w Rosji Radzieckiej po zakończeniu I wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia rozwój terytorialny Rosji Radzieckiej i ZSRS w okresie międzywojennym – wyjaśnia, dlaczego system komunistyczny w ZSRS jest oceniany jako zbrodniczy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia politykę J. Stalina wobec swoich przeciwników – ocenia skutki reform gospodarczych wprowadzonych w ZSRS przez J. Stalina – ocenia zbrodniczą politykę komunistów do 1939 r.

	<p>5. Zbrodnie komunistyczne do 1939 roku</p> <p>6. Głód na Ukrainie</p> <p>7. Relacje ZSRS – Niemcy do 1939 roku</p>					
4. Kultura i zmiany społeczne w okresie międzywojennym	<p>1. Społeczne skutki I wojny światowej</p> <p>2. Wpływ w mass mediów</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: mass media, propaganda – wymienia rodzaje mass mediów – przedstawia społeczne skutki I wojny światowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu indoktrynacja – zna datę przyznania prawa wyborczego kobietom w Polsce (1918) – wymienia rodzaje mass mediów – przedstawia rozwój środków komunikacji w okresie międzywojennym – wymienia nowe nurty w architekturze i sztuce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm, funkcjonalizm – zna datę pierwszej audycji radiowej (1906) – przedstawia społeczne skutki I wojny światowej – wymienia rodzaje mass mediów – wyjaśnia, jakie cele przyświecały nowym trendom w architekturze i sztuce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: dadaizm, surrealizm, futurizm – zna datę pierwszego wręczenia Oscarów (1929) – wyjaśnia, jaki wpływ miały mass media na społeczeństwo w dwudziestoleciu międzywojennym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia wpływ mass mediów na kształtowanie opinii publicznej – ocenia wpływ mass mediów na rozwój propagandy w państwach totalitarnych – ocenia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie po zakończeniu I wojny światowej

	<p>w na społeczeństwa</p> <p>3. Komunikacja</p> <p>4. Nowe trendy w architekturze i sztuce</p> <p>5. Sztuka filmowa</p> <p>6. Zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym</p> <p>7. Przemiany w</p>		<p>– wyjaśnia, dlaczego sztuka filmowa cieszyła się coraz większą popularnością</p>	<p>– charakteryzuje zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym</p>		
--	---	--	---	---	--	--

	modzi e					
5. Świat na drodze ku II wojnie światowej	<p>1. Militaryzacja Niemiec i powstanie osi Berlin – Rzym – Tokio</p> <p>2. Anschluss Austrii</p> <p>3. Wojna domowa w Hiszpanii</p> <p>4. Układ monachijski</p> <p>5. i kolejne zdobycze niemi</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu Anschluss – zna daty Anschlussu Austrii (III 1938), aneksji Czech i Moraw przez III Rzeszę (III 1939) – identyfikuje postacie Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera – wskazuje na mapie państwa europejskie, które padły ofiarą agresji Niemiec i Włoch – wymienia cele, jakie przyświecały państwom totalitarnym w polityce zagranicznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: oś Berlin–Rzym–Tokio, appeasement – zna daty remilitaryzacji Nadrenii (1936), wojny domowej w Hiszpanii (1936–1939), konferencji w Monachium (29–30 IX 1938), zajęcia Zaolzia przez Polskę (X 1938), ataku Japonii na Chiny (1937), – identyfikuje postać Francisco Franco – przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Hiszpanii – przedstawia przyczyny Anschlussu Austrii – wymienia postanowienia konferencji w Monachium – przedstawia skutki decyzji podjętych na konferencji monachijskiej – charakteryzuje kolejne etapy podboju Europy przez A. Hitlera do sierpnia 1939 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu marionetkowe cesarstwo – zna daty przywrócenia powszechnej służby wojskowej w Niemczech (1935), podboju Libii przez Włochy (1932), wojny włosko–abisyńskiej (1935–1936), zajęcia Albanii przez Włochy (1939), zajęcia przez Niemcy Okręgu Kłajpedy (III 1939), aneksji Mandżurii przez Japonię (1931) – identyfikuje postacie Neville’a Chamberlaina, Édouarda Daladiera – przedstawia proces militaryzacji Niemiec – wymienia strony walczące ze sobą w hiszpańskiej wojnie domowej – omawia okoliczności zwołania konferencji monachijskiej – charakteryzuje włoską ekspansję terytorialną do 1939 r. – wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji Japonii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty zbombardowania Guerniki (1937), proklamowania niepodległości Słowacji (III 1939) – identyfikuje postać Józefa Tiso – wyjaśnia wpływ polityki appeasementu na politykę zagraniczną Niemiec – charakteryzuje sytuację w Europie pod koniec lat 30. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę polityków państw zachodnich na konferencji w Monachium – ocenia skutki polityki appeasement dla Europy

	eckie 6. Ekspansja Japonii			na Dalekim Wschodzie		
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VI						
ROZDZIAŁ VII: POLSKA W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM						
1. Odrodzenie Rzeczypospolitej	1. Sytuacja międzynarodowa 2. Pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich 3. Odzyskanie niepodległości 4. 11	Uczeń: – zna daty powstania Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej (7 XI 1918), przekazania władzy wojskowej J. Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (11 XI 1918) – identyfikuje postacie Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, – wymienia pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Piłsudskiego	Uczeń: – zna daty powstania Naczelnej Rady Ludowej (14 XI 1918), przekazania władzy cywilnej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (14 XI 1918), powołania rządu Jędrzeja Moraczewskiego (18 XI 1918), powołania rządu Ignacego Jana Paderewskiego (I 1919) – identyfikuje postacie Ignacego Daszyńskiego, Jędrzeja Moraczewskiego, Ignacego Jana Paderewskiego – określa zasięg wpływów pierwszych ośrodków władzy – opisuje działania pierwszych rządów polskich o odzyskaniu niepodległości – omawia dążenia władz	Uczeń: – zna daty powstania Polskiej Komisji Likwidacyjnej Galicji i Śląska Cieszyńskiego (28 X 1918), wydania dekretu o powołaniu Tymczasowego Naczelnika Państwa (22 XI 1918) – przedstawia sytuację międzynarodową jesienią 1918 r. – wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja międzynarodowa, która zaistniała pod koniec 1918 r., wpłynęła na odzyskanie niepodległości przez Polskę	Uczeń: – zna daty powstania Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego (19 X 1918), Tymczasowego Komitetu Rządzącego we Lwowie (24 XI 1918) – przedstawia założenia programowe pierwszych ośrodków władzy	Uczeń: – ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości

	listopada 5. Rząd Jędrzeja Moraczewskiego		polskich do uzyskania przez Polskę uznania międzynarodowego			
2. Walka o granicę wschodnią	1. Koncepcje granicy wschodniej 2. Konflikt polsko-ukraiński 3. Orłętów Lwowski 4. Wyprawa kijowska 5. Ofensywa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna – zna daty Bitwy Warszawskiej (15 VIII 1920), pokoju w Rydze (18 III 1921) – identyfikuje postacie Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego – wskazuje na mapie granicę wschodnią ustaloną w pokoju ryskim – omawia koncepcje polskiej granicy wschodniej – wymienia postanowienia pokoju ryskiego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Obrony Państwa, „bunt” Żeligowskiego – zna daty: bitwy nadniemeńskiej (22–28 IX 1920), „buntu” Żeligowskiego (9 X 1920) – identyfikuje postacie Wincentego Witosa, Michaiła Tuchaczewskiego, Lucjana Żeligowskiego – wskazuje na mapie miejsca bitew stoczonych z Rosjanami w 1920 r. – przedstawia postawy Polaków wobec zagrożenia niepodległości ze strony bolszewików – omawia przebieg Bitwy Warszawskiej i jej skutki – przedstawia, w jaki sposób Polska przyłączyła ziemię wileńską	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu linia Curzona – zna daty polskiej ofensywy wiosennej (1919), układu z Symonem Petlurą (IV 1920), bitwy pod Zadwórzem (1920), powołania Rady Obrony Państwa (VII 1920), bitwy pod Komarowem (31 VIII 1920), włączenia Litwy Środkowej do Polski (III 1922) – identyfikuje postacie Symona Petlury, Tadeusza Rozwadowskiego, Władysława Sikorskiego, Siemiona Budionnego – wskazuje na mapie tereny zajęte przez Armię Czerwoną do sierpnia 1920 r. – porównuje koncepcję	Uczeń: – zna daty utworzenia Zachodnioukraińskiej Republiki Ludowej (X/XI 1918), powstania Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski (VII 1920), przekazania Wilna przez bolszewików Litwinom (VII 1920) – identyfikuje postacie Feliksa Dzierżyńskiego, Juliana Marchlewskiego – przedstawia przyczyny i przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego pod koniec 1918 i 1 1919 r.	Uczeń: – ocenia postawę Polaków wobec ekspansji ukraińskiej w Galicji Wschodniej – ocenia postanowienia pokoju ryskiego

	<p>6. Bitwa Warszawska i nadnie mieńska</p> <p>7. Pokój ryski</p> <p>8. Polsko - litewskie spory terytorialne</p>			<p>inkorporacyjną i federacyjną</p> <p>– omawia okoliczności podjęcia przez wojska polskie wyprawy kijowskiej i jej skutki</p> <p>– opisuje przebieg ofensywy bolszewickiej w 1920 r.</p> <p>– przedstawia przebieg i skutki kontrofensywy polskiej w 1920 r.</p>		
3. Kształtowanie się granicy zachodniej i południowej	<p>1. Powstanie wielkopolskie</p> <p>2. Ustalenie północnej granicy</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu plebiscyt</p> <p>– zna datę wybuchu powstania wielkopolskiego (27 XII 1918)</p> <p>– wskazuje na mapie obszary plebiscytowe</p> <p>– wymienia wydarzenia, które miały wpływ na kształt zachodniej granicy państwa polskiego</p> <p>– przedstawia skutki</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu (11 VII 1920), plebiscytu na Górnym Śląsku (20 III 1921), trzeciego powstania śląskiego (V–VII 1921)</p> <p>– identyfikuje postacie gnącego Jana Paderewskiego, Wojciecha Korfańskiego</p> <p>– wskazuje na mapie obszar powstania</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu konwencja górnośląska</p> <p>– zna daty przybycia I. J. Paderewskiego do Poznania (26 XII 1918), zaślubin Polski z morzem (10 II 1920), pierwszego powstania śląskiego (VIII 1919), drugiego powstania śląskiego (VIII 1920), podziału Śląska Cieszyńskiego (VII 1920)</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– przedstawia proces kształtowania się zachodniej i północnej granicy państwa polskiego</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia postawę Polaków wobec sytuacji politycznej w Wielkopolsce w końcu 1918 r.</p> <p>– ocenia przyczyny klęski Polski w plebiscycie na Warmii, Mazurach i Powiślu</p> <p>– ocenia postawę Polaków wobec walki o polskość Śląska</p>

	<p>3. Zaślubiny z morzem</p> <p>4. Wolne Miasto Gdańsk</p> <p>5. Pierwsze i drugie powstanie śląskie</p> <p>6. Trzecie powstanie śląskie</p> <p>7. Konflikt polsko-czechosłowacki</p>	<p>powstania wielkopolskiego i plebiscytów Warmii, Mazurach i Powiślu oraz na Górnym Śląsku</p>	<p>wielkopolskiego, obszar Wolnego Miasta Gdańska</p> <p>– omawia przebieg i skutki powstania wielkopolskiego</p> <p>– wyjaśnia, jakie znaczenie dla niepodległej Polski miał dostęp do morza</p> <p>– omawia okoliczności plebiscytów Warmii, Mazurach i Powiślu oraz na Górnym Śląsku</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki powstań śląskich</p>	<p>– identyfikuje postacie gnącego Józefa Dowbora–Muśnickiego, Józefa Hallera</p> <p>– wskazuje na mapie zasięg powstań śląskich, Śląsk Cieszyński</p> <p>– przedstawia okoliczności zaślubin Polski z morzem</p> <p>– opisuje konflikt polsko-czechosłowacki i jego skutki</p>		
4. Rządy	1. Trudn	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

parlamentarne	<p>e początki nieopodległości</p> <p>2. Pierwsze wybory parlamentarne</p> <p>3. Konstytucja z 1921 roku</p> <p>4. Scena polityczna II Rzeczypospolitej</p> <p>5. Elekcja i śmierć Narutowicza</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu Naczelnik Państwa</p> <p>– zna daty uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921), wyboru G. Narutowicza na prezydenta (9 XII 1922)</p> <p>– identyfikuje postacie Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Gabriela Narutowicza</p> <p>– omawia postanowienia konstytucji marcowej</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kontrasygnata, hiperinflacja, wojna celna</p> <p>– zna daty pierwszych wyborów do sejmu ustawodawczego (26 I 1919), uchwalenia małej konstytucji (20 II 1919), zabójstwa prezydenta G. Narutowicza (16 XII 1922),</p> <p>– identyfikuje postacie Wincentego Witosa, Wojciecha Korfanteo, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Daszyńskiego, Władysława Grabskiego</p> <p>–charakteryzuje zadania, jakie stanęły przed władzami odradzającej się Polski</p> <p>– wymienia postanowienia małej konstytucji</p> <p>– charakteryzuje rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu partyjniactwo</p> <p>– zna datę wprowadzenia podziału na województwa (1919)</p> <p>– przedstawia okoliczności pierwszych wyborów prezydenckich</p> <p>– omawia okoliczności i skutki zamachu na prezydenta Gabriela Narutowicza</p> <p>– przedstawia przejawy kryzysu rządów parlamentarnych</p>	<p>– identyfikuje postacie Romana Rybarskiego, Maurycyego Zamoyskiego, Jana Baudouin de Courtenaya</p> <p>– charakteryzuje scenę polityczną II Rzeczypospolitej</p> <p>– wyjaśnia wpływ słabości politycznej rządów parlamentarnych na pozycję międzynarodową II Rzeczypospolitej</p>	<p>– ocenia pozycję ustrojową Naczelnika Państwa</p> <p>– ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926</p>
---------------	---	--	---	--	---	--

	6. Rządy parlamentarne w latach 1919–1926 7. Kryzys rządów parlamentarnych					
5. Zamach majowy i rządy sanacji	1. Zamach majowy 2. Walki podczas zamachu majowego 3. Zmiany konstytucji 4. Rządy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: zamach majowy, sanacja – zna daty początku zamachu majowego (12 V 1926), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – omawia skutki polityczne i ustrojowe zamachu majowego <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rządy sanacyjne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: dekret, nowela sierpniowa, obóz sanacyjny, autorytaryzm, Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, Centrolew, wybory brzeskie, proces brzeski, Obóz Zjednoczenia Narodowego – zna daty dymisji rządu i prezydenta S. Wojciechowskiego (14 V 1926), uchwalenia noweli sierpniowej (2 VIII 1926), powstania BBWR (1928), wyborów brzeskich (XI 1930), procesu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „cuda nad urną”, grupa Pułkowników, grupa zamkowa – zna daty powołania rządu „Chjeno–Piasta” (10 V 1926), wyboru I. Mościckiego na prezydenta (1 VI 1926), powstania Centrolewu (1929), śmierci J. Piłsudskiego (12 V 1935), powstania OZN–u (1937) – identyfikuje postacie Kazimierza Bartła, Walerego Sławka, Adama Koca, Edwarda Rydza–Smigłego, Władysława 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę Kongresu Obrony Prawa i Wolności (29 VI 1930) – porównuje pozycję prezydenta w konstytucjach marcowej i kwietniowej – charakteryzuje polski autorytaryzm na tle przemian politycznych w Europie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia zamach majowy i jego wpływ na losy II Rzeczypospolitej i jej obywateli – ocenia metody, jakimi władze sanacyjne walczyły z opozycją polityczną

	<p>sanacyjne</p> <p>5. Represje w stosunku do opozycji</p> <p>6. Obóz w Berezie Kartuskiej</p> <p>7. Rządy sanacyjne po śmierci Piłsudskiego</p> <p>8. Polski autorytaryzm na tle europejskim</p>		<p>brzeskiego (1932)</p> <p>– identyfikuje postacie Wincentego Witosa, Stanisława Wojciechowskiego, Macieja Rataja, Ignacego Mościckiego</p> <p>– omawia przyczyny zamachu majowego</p> <p>–charakteryzuje przebieg zamachu majowego</p> <p>– przedstawia postanowienia konstytucji kwietniowej</p>	<p>Sikorskiego</p> <p>– przedstawia politykę władz sanacyjnych wobec opozycji politycznej</p> <p>– omawia rządy sanacyjne po śmierci Józefa Piłsudskiego</p>		
6. Gospodarka II Rzeczypospolitej	1. Problemy gospo	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Polska A i Polska B, Centralny Okręg</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu reforma walutowa</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty ustawy o reformie rolnej (1920 i 1925), początku</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– przedstawia sposoby przewyższania trudności gospodarczych</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia wpływ reform Władysława Grabskiego na sytuację gospodarczą</p>

	<p>darce odrodzonej Polski</p> <p>2. Refor ma walut owa Grabs kiego</p> <p>3. Odbu dowa gospo darcza</p> <p>4. Refor ma rolna</p> <p>5. Wielki kryzys gospo darczy w Polsce</p> <p>6. Nowe inwest ycje przem ysłowe</p> <p>7. Port morski</p>	<p>Przemysłowy</p> <p>– wskazuje na mapie obszar Polski A i Polski B</p> <p>– wymienia różnice między Polską A i Polską B</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę gospodarczą odgrywał Centralny Okręg Przemysłowy</p>	<p>– zna daty reformy walutowej W. Grabskiego (1924), rozpoczęcia budowy Gdyni (1921), rozpoczęcia budowy COP-u (1937)</p> <p>– identyfikuje postacie Władysława Grabskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego</p> <p>– wskazuje na mapie obszar COP-u, Gdynię</p> <p>– omawia reformy rządu Władysława Grabskiego</p> <p>– przedstawia przyczyny budowy portu w Gdyni i jego znaczenie dla polskiej gospodarki</p> <p>– przedstawia założenia 4-letniego planu gospodarczego Eugeniusza Kwiatkowskiego i jego realizację</p>	<p>wielkiego kryzysu (1929)</p> <p>– wskazuje na mapie przebieg magistrali węglowej</p> <p>– przedstawia problemy gospodarcze, z jakimi borykała się Polska po odzyskaniu niepodległości</p> <p>– charakteryzuje wielki kryzys gospodarczy w Polsce</p> <p>– omawia założenia i realizację reformy rolnej</p>	<p>przez władze II Rzeczypospolitej</p> <p>– charakteryzuje działania podjęte w celu modernizacji gospodarki Polski w dwudziestoleciu międzywojennym</p>	<p>II Rzeczypospolitej</p> <p>– ocenia znaczenie portu gdynińskiego dla gospodarki II Rzeczypospolitej</p> <p>– ocenia gospodarczą działalność Eugeniusza Kwiatkowskiego</p>
--	---	---	---	---	--	--

	w Gdyni					
7. Społeczeństwo odrodzonej Polski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Społeczeństwo II Rzeczypospolitej 2. Państwo wielu narodów 3. Polityka wobec mniejszości narodowych 4. Rozwój edukacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu analfabetyzm – omawia strukturę narodowościową i wyznaniową II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, w jaki sposób władze odrodzonego państwa polskiego walczyły z analfabetyzmem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: asymilacja narodowa, asymilacja państwowa – zna datę reformy J. Jędrzejewicza (1932) – identyfikuje postać Janusza Jędrzejewicza – przedstawia strukturę społeczną II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, na czym polegać miała asymilacja narodowa i państwowa – omawia rozwój edukacji w II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: getto ławkowe, <i>numerus clausus</i> – opisuje sytuację społeczną Polski po odzyskaniu niepodległości – charakteryzuje politykę władz II Rzeczypospolitej wobec Ukraińców – omawia stosunki polsko-żydowskie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje przykłady realizacji polityki asymilacyjnej w latach trzydziestych XX wieku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia położenie mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej – ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych
8. Osiągnięcia II Rzeczypospolitej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osiągnięcia polskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu Enigma – identyfikuje postać Władysława Reymonta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: ekspresjonizm, modernizm, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: lwowska szkoła matematyczna, awangarda, styl 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: katastrofizm, skamandryci, Awangarda Krakowska, formizm, <i>art</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia dorobek kultury i nauki polskiej w okresie międzywojennym

	<p>naukowców</p> <p>2. Literatura międzywojenna</p> <p>3. Technika i transport II Rzeczypospolitej</p> <p>4. Polskie kino w okresie międzywojennym</p> <p>5. Polski modernizm</p> <p>6. Malarstwo</p>	<p>– przedstawia najważniejsze osiągnięcia kultury polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym</p>	<p>funkcjonalizm</p> <p>– zna daty otrzymania Literackiej Nagrody Nobla przez W. Reymonta (1924)</p> <p>– wymienia przedstawicieli polskiej literatury w dwudziestoleciu międzywojennym</p> <p>– wymienia osiągnięcia polskich naukowców w dziedzinie nauk matematycznych</p> <p>– przedstawia osiągnięcia polskiej literatury w okresie dwudziestolecia międzywojennego</p>	<p>narodowy</p> <p>– identyfikuje postacie Franciszka Żwirki, Stanisława Wigury</p> <p>– wymienia przedstawicieli nauk matematycznych, przedstawicieli kina, twórców sztuki w Polsce międzywojennej</p> <p>– przedstawia rozwój kinematografii polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym</p> <p>– charakteryzuje kierunki sztuki i architektury II Rzeczypospolitej</p>	<p>déco</p> <p>– zna daty powstania PKP (1926), powstania PLL LOT (1929),</p> <p>– identyfikuje postacie Tadeusza Kotarbińskiego, Floriana Znanieckiego</p> <p>– wymienia architektów tworzących w okresie II Rzeczypospolitej i ich osiągnięcia</p> <p>– przedstawia nurty w polskiej literaturze oraz grupy poetyckie, jakie rozwinęły się w okresie dwudziestolecia międzywojennego</p>	
--	---	--	--	---	--	--

	archit ektura					
9. II Rzeczpospolita na arenie międzynarodowej	<p>1. II Rzeczpospolita i jej sąsiedzi</p> <p>2. Polska polityka zagraniczna</p> <p>3. Układ w Rapallo i Locarno</p> <p>4. Normalizacja stosunków z ZSRS</p> <p>i</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty układu polsko–francuskiego (II 1921), układu polsko–rumuńskiego (III 1921) – identyfikuje postać Józefa Piłsudskiego – wymienia sojusze, jakie zawarła Polska w dwudziestoleciu międzywojennym – wyjaśnia, które z nich miały stanowić gwarancję bezpieczeństwa II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: „korytarz”, polityka równowagi i „równych odległości” – zna daty traktatu polsko–radzieckiego o nieagresji (1932), polsko–niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy (1934) – identyfikuje postać Józefa Becka – omawia stosunek do państw sąsiednich do II Rzeczypospolitej – charakteryzuje stosunki polsko–radzieckie i polsko–niemieckie w dwudziestoleciu międzywojennym – wyjaśnia, na czym polegała „polityka równowagi” i „równych odległości” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Międzymorze, wojna prewencyjna – zna daty układu w Rapallo (1922), układu w Locarno (1925) – przedstawia koncepcję Józefa Piłsudskiego dotyczącą prowadzenia polityki zagranicznej i przykłady jej realizacji – omawia ideę Międzymorza i wyjaśnia przyczyny jej niepowodzenia – wskazuje zagrożenia, jakie stwarzały dla Polski układy z Rapallo i Locarno – charakteryzuje politykę zagraniczną prowadzoną przez Józefa Becka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały układy w Rapallo i Locarno – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały polsko–radziecki traktat o nieagresji i polsko–niemiecka deklaracja o niestosowaniu przemocy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia pozycję II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej

	Niemcami 5. Rola II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej					
10. Polska w przededniu II wojny światowej	<p>1. Zajęcie Zaolzia</p> <p>2. Niemieckie żądania wobec Polski</p> <p>3. Sojusz z Wielką Brytanią</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty paktu Ribbentrop–Mołotow (23 VIII 1939), polsko–brytyjskiego sojuszu polityczno–wojskowego (25 VIII 1939) – wskazuje na mapie obszary, które na mocy paktu Ribbentrop–Mołotow miały przypaść III Rzeszy i ZSRS – przedstawia żądania, jakie III Rzesza wysunęła wobec Polski w 1938 r. – wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: eksterytorialność – zna daty zajęcia Zaolzia przez Polskę (2 X 1938), przedstawienia po raz pierwszy propozycji tzw. ostatecznego uregulowania spraw spornych między Polską a Niemcami (X 1938), polsko–brytyjskich gwarancji pomocy w razie ataku Niemiec (IV 1939), wypowiedzenia przez Niemcy deklarację o niestosowaniu przemocy z Polską (IV 1939) – identyfikuje postacie Joachima von 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna daty przedstawienia po raz ostatni propozycji tzw. ostatecznego uregulowania spraw spornych między Polską a Niemcami (III 1939), przemówienia sejmowego J. Becka (5 V 1939) – przedstawia przyczyny konfliktu polsko–czeskosłowackiego o Zaolzie – wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiło włączenie Zaolzia do II Rzeczypospolitej – wyjaśnij, jakie cele przyświecały polityce zagranicznej Wielkiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje relacje polsko–brytyjskie i polsko–francuskie w przededniu II wojny światowej – wyjaśnia, jaki wpływ miały brytyjskie i francuskie gwarancje dla Polski na politykę A. Hitlera 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę rządu polskiego wobec problemu Zaolzia – ocenia postawę społeczeństwa polskiego wobec żądań niemieckich

	Francja 4. Pakt Ribbentrop– – Mołotow		Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa – wskazuje na mapie Zaolzie, tzw. „korytarz” – omawia postawę władz II Rzeczypospolitej wobec żądań niemieckich – wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu Ribbentrop–Mołotow	Brytanii i Francji wobec Polski w 1939 r. – przedstawia okoliczności zawarcia paktu Ribbentrop– Mołotow		
POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI I SPRAWDZIAN Z ROZDZIAŁU VII						

VII. Kontrakt między uczniem a nauczycielem dotyczący oceniania

Uczeń ma obowiązek zaliczenia sprawdzianu w przypadku swojej nieobecności, a także prawo do jednokrotnej poprawy oceny ze sprawdzianu w terminie ustalonym z nauczycielem.

Sprawdziany teoretyczne są przeprowadzane po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z uczniami i po określeniu przez nauczyciela wiadomości i umiejętności (wymagań programowych), których sprawdzian będzie dotyczył. Sprawdzian może odbyć się najwcześniej po tygodniu od momentu ustaleń, o których mowa wyżej.

Sprawdziany bieżące oceniane są na podstawie liczby uzyskanych punktów.

Uczeń ma prawo do dwóch nieprzygotowań do zajęć lekcyjnych w ciągu okresu, co jest oznaczane w dzienniku jako np. Za kolejne nieprzygotowanie ucznia do zajęć, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

Uczeń może otrzymywać plusy (+), lub minusy (-). Trzy plusy to częściowa ocena bardzo dobra, trzy minusy to częściowa ocena niedostateczna.

